

I. BESEDILO ČLENOV

I. SPLOŠNE DOLOČBE

1. člen (vsebina)

Ta zakon ureja pravico do osebne asistencence ter postopek in način njenega uveljavljanja, pravice in obveznosti izvajalcev osebne asistencence ter nadzor in financiranje izvajanja osebne asistencence.

2. člen (definicija osebne asistencence)

(1) Osebna asistencenca v skladu s tem zakonom je pomoč posamezniku oziroma posameznici z dolgotrajnimi telesnimi, duševnimi, intelektualnimi ali senzoričnimi okvarami, ki izpolnjuje s tem zakonom določene pogoje (v nadaljnjem besedilu: uporabnik), pri vseh tistih opravilih in dejavnostih, ki jih zaradi vrste in stopnje invalidnosti ne more izvajati sam, a jih vsakodnevno potrebuje doma in izven doma, da lahko živi neodvisno, aktivno in je enakopravno vključen v družbo.

(2) Pri izvajanju osebne asistencence mora imeti uporabnik nadzor nad organizacijo in oblikovanjem storitev osebne asistencence glede na lastne potrebe, zmožnosti, življenjske okoliščine, pogoje in želje. V primeru nezmožnosti upravljanja z lastno osebno asistencenco naloge uporabnika prevzame njegov zakoniti zastopnik oziroma zastopnica (v nadaljnjem besedilu: zakoniti zastopnik).

(3) Uporabniku je zagotovljena prosta izbira izvajalca osebne asistencence in osebnega asistenta.

(4) Iz načel neodvisnega življenja sledi, da uporabnik sam odloča, kdaj in kako bo izvedena storitev osebne asistencence, za njeno izvedbo pa potrebuje pomoč druge osebe, ki poteka po uporabnikovih navodilih, skladno z njegovimi zmožnostmi in invalidnostjo oziroma navodilom njegovega zakonitega zastopnika.

3. člen (naloge Republike Slovenije)

Republika Slovenija:

- načrtuje razvoj osebne asistencence in razvija dejavnost, jo usklajuje z drugimi področji socialne varnosti in sprejema ustrezne zakonske podlage;
- zagotavlja pogoje in možnosti za enakomerno dostopnost, učinkovitost in racionalno organiziranost storitev osebne asistencence;
- zagotavlja pogoje za izobraževanje in usposabljanje;
- zagotavlja sredstva za financiranje postopka za uveljavljanje pravice do osebne asistencence in izvajanje osebne asistencence.

4. člen (posvetovalno telo za osebno asistencenco)

(1) Minister, pristojen za invalidsko varstvo (v nadaljnjem besedilu: minister), ustanovi posvetovalno telo za osebno asistencenco (v nadaljnjem besedilu: posvetovalno telo), ki ga sestavljajo:

1. trije predstavniki ministrstva, pristojnega za invalidsko varstvo (v nadaljnjem besedilu: ministrstvo),
2. po en predstavnik ministrstev, pristojnih za javno upravo, finance, institucionalno varstvo in dolgotrajno oskrbo,
3. štirje predstavniki uporabnikov osebne asistencence oziroma njihovi zakoniti zastopniki,

4. predstavnik Socialne inšpekcije v okviru Inšpektorata Republike Slovenije za delo (v nadaljnjem besedilu: socialna inšpekcija),
5. dva predstavnika koordinatorjev invalidskega varstva (v nadaljnjem besedilu: koordinator),
6. predstavnik Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije (v nadaljnjem besedilu: ZPIZ),
7. predstavnik Nacionalnega sveta invalidskih organizacij Slovenije,
8. predstavnik Inštituta Republike Slovenije za socialno varstvo (v nadaljnjem besedilu: Inštitut),
9. trije predstavniki izvajalcev osebne asistencije in
10. dva predstavnika reprezentativnih sindikatov Ekonomsko-socialnega sveta.

(2) Posvetovalno telo vodi predstavnik ministrstva, pristojnega za invalidsko varstvo.

(3) Minister imenuje predstavnike ministrstev iz 2. točke prvega odstavka tega člena, predstavnika socialne inšpekcije, ZPIZ, Nacionalnega sveta invalidskih organizacij in Inštituta na podlagi povabila ministrstva, predstavnike uporabnikov osebne asistencije na predlog Nacionalnega sveta invalidskih organizacij Slovenije, predstavnike izvajalcev osebne asistencije na podlagi javnega poziva ministrstva, predstavnika koordinatorjev na predlog Skupnosti Centrov za socialno delo (v nadaljnjem besedilu: skupnost), predstavnika reprezentativnih sindikatov pa na predlog reprezentativnih sindikatov Ekonomsko-socialnega sveta.

(4) Posvetovalno telo obravnava ter sprejema stališča in priporočila o stanju, izvajanju enotne politike, prednostnih nalogah osebne asistencije ter glede pravic iz V. poglavja tega zakona.

(5) Strokovna, administrativna in tehnična dela za posvetovalno telo opravlja ministrstvo.

(6) Ministrstvo posvetovalnemu telesu sprotno posreduje navodila, ki jih posreduje izvajalcem osebne asistencije in imajo vpliv na izvajanje storitve osebne asistencije.

(7) Posvetovalno telo enkrat letno poroča Vladi Republike Slovenije, Ekonomsko-socialnemu svetu in Svetu za invalide o sprejetih stališčih in priporočilih posvetovalnega telesa.

(8) Pravila o delu posvetovalnega telesa predpiše minister.

5. člen **(uporaba zakona, ki ureja splošni upravni postopek)**

(1) Če ta zakon ne določa drugače, se v postopku uveljavljanja pravice do osebne asistencije, uporablja zakon, ki ureja splošni upravni postopek.

(2) Dokumenti in dejanja za uveljavljanje pravic na podlagi tega zakona so oproščeni plačila takse.

II. OSEBNA ASISTENCA

6. člen **(upravičenci)**

(1) Kdor izpolnjuje s tem zakonom določene pogoje, ne glede na njegov dohodek ali premoženje, ima pravico do osebne asistencije pod enakimi pogoji.

(2) Do osebne asistencije je upravičena oseba, ki:

1. je invalid, v skladu s prvim odstavkom 7. člena tega zakona;

2. zaradi invalidnosti potrebuje pomoč pri opravljanju aktivnosti, vezanih na samostojno osebno in družinsko življenje, vključevanje v okolje, izobraževanje in zaposlitev;
3. sam ali s pomočjo zakonitega zastopnika izvaja aktivnosti iz 8. člena tega zakona oziroma izkaže interes za izvajanje aktivnosti iz druge do četrte alineje prvega odstavka 8. člena tega zakona;
4. je državljan Republike Slovenije s stalnim prebivališčem v Republiki Sloveniji ali tujec, ki ima stalno prebivališče v Republiki Sloveniji;
5. je dopolnila 18 let in ni še dosegla starostne meje, določene za pridobitev pravice do starostne pokojnine pri doseženih 15 letih zavarovalne dobe, v skladu z zakonom, ki ureja pokojninsko in invalidsko zavarovanje;
6. živi ali bi želel živeti v samostojnem ali skupnem gospodinjstvu zunaj celodnevne institucionalne oskrbe;
7. potrebuje pomoč najmanj 30 ur tedensko.

(3) Uporabniku storitev iz tretjega odstavka 11. člena tega zakona se za ugotovitev izpolnjenosti pogoja iz 7. točke prejšnjega odstavka upošteva tisti obseg pomoči, ko mu storitve iz tretjega odstavka 11. člena tega zakona niso na voljo.

(4) Upravičenci v skladu s tem zakonom niso osebe, ki potrebujejo samo podporno negovalno oskrbo oziroma so v vegetativnem stanju ter osebe, ki potrebujejo le storitve osebne asistencije iz 1. točke prvega odstavka 9. člena tega zakona in prve, druge in šeste alineje 2. točke prvega odstavka 9. člena tega zakona.

7. člen **(invalidnost)**

(1) Invalid v skladu s tem zakonom je:

1. oseba, ki je pridobila status invalida v skladu z zakonom, ki ureja zaposlitveno rehabilitacijo in zaposlovanje invalidov, ali zakonom, ki ureja usposabljanje in zaposlovanje invalidov;
2. invalid I., II. ali III. kategorije v skladu z zakonom, ki ureja pokojninsko in invalidsko zavarovanje;
3. invalid, ki je pridobil pravice v skladu z zakonom, ki ureja socialno vključevanje invalidov ali varstvo duševno in telesno prizadetih oseb;
4. oseba z ugotovljeno najmanj 90-odstotno telesno okvaro zaradi izgube vida ali 70-odstotno telesno okvaro zaradi izgube sluha ali najmanj 80-odstotno telesno okvaro, s tem, da je najnižji odstotek posamične telesne okvare, ki se sešteva, vsaj 70 odstotkov;
5. oseba z opredeljeno gluhoslepoto v skladu z odredbo, ki določa vrsto in stopnjo telesnih okvar;
6. vojaški vojni invalid, vojaški mirnodobni invalid ali civilni invalid vojne v skladu z zakonom, ki ureja pravice vojnih invalidov;
7. oseba, ki je bila razvrščena na podlagi izvida in mnenja strokovne komisije za usmerjanje otrok s posebnimi potrebami oziroma je bila usmerjena v posebni program vzgoje in izobraževanja kot otrok s posebnimi potrebami v skladu z zakonom, ki ureja usmerjanje otrok s posebnimi potrebami;
8. invalid, ki je pridobil status invalida v skladu s predpisi drugih držav članic Evropske unije.

(2) Oseba, ki še ni pridobila odločbe o invalidnosti ali telesni okvari iz prejšnjega odstavka, vendar je na podlagi potrdila zdravnika specialista ugotovljeno, da pri njej obstaja trajna okvara, ki temelji na spremembah v zdravstvenem stanju, ki jih ni mogoče odpraviti z zdravljenjem ali ukrepi medicinske rehabilitacije, zaradi katere potrebuje pomoč v skladu s tem zakonom, pridobi pravico do osebne asistencije za čas ugotavljanja upravičenosti do pravice iz prejšnjega odstavka, vendar ne dlje kot dve leti od dokončnosti odločbe o pravici do osebne asistencije.

(3) Do pravice iz prejšnjega odstavka ni upravičena oseba, ki potrebuje le podporno negovalno oskrbo oziroma je v vegetativnem stanju.

8. člen **(aktivnost)**

(1) Za aktivnost v okviru pravice do osebne asistencije se šteje:

- skrb za svojega otroka, ki še ni dopolnil 18 let starosti in pred tem ni pridobil popolne poslovne sposobnosti ali svojega otroka, za katerega mu je bila z odločbo priznana podaljšana roditeljska pravica oziroma skrbništvo,
- zaposlitev ali aktivnost aktivnega iskalca zaposlitve,
- aktivnost rednega in izrednega programa izobraževanja oziroma usposabljanja,
- vodenje in varstvo ter zaposlitev pod posebnimi pogoji ali
- druga aktivnost vključevanja v družbo na lokalnem, regionalnem, državnem ali mednarodnem nivoju.

(2) Ne glede na prejšnji odstavek je aktivnost pri osebah, ki potrebujejo stalno prisotnost osebne asistencije, podana, če izkažejo, da bi jim osebna asistencija omogočila nadaljevanje že obstoječih aktivnosti iz prejšnjega odstavka ali preprečila izgubo dosežene stopnje samostojnosti.

9. člen **(storitve osebne asistencije)**

(1) Storitve osebne asistencije so:

1. storitve, namenjene osebni pomoči uporabnika:

- pomoč pri oblačenju in slačenju ter zagotavljanju ustrezne telesne temperature;
- pomoč pri uporabi stranišča oziroma pri odvajanju;
- kopanje in pomoč pri umivanju ter vzdrževanju osebne higiene;
- pomoč pri hranjenju in pitju;
- pomoč pri gibanju, posedanju, premeščanju, vstajanju ali nameščanju v ustrezen položaj;
- pomoč pri namestitvi, upravljanju in uporabi ortopedskih in tehničnih pripomočkov, vodenje in pomoč pri orientaciji;
- pomoč pri jemanju zdravil in opravljanju drugih aktivnosti v zvezi z zdravjem, za katere bi se lahko usposobil uporabnik sam in jih tudi opravljal, če ne bi potreboval osebne asistencije, saj se za opravljanje storitve ne zahtevajo posebna znanja;

2. storitve, namenjene pomoči v gospodinjstvu in drugih dnevni opravilih:

- pomoč pri pripravljanju hrane in kuhanju;
- pomoč pri čiščenju in vzdrževanju bivalnih prostorov (sesanje, pranje perila, likanje, brisanje prahu, čiščenje oken in tal, opravljanje drobnih hišnih opravil idr.);
- pomoč pri oskrbi, negi in skrbi za otroka iz prve alineje prvega odstavka prejšnjega člena, ob njegovi prisotnosti in navodilih;
- pomoč pri urejanju osebne dokumentacije;
- pomoč pri oskrbi hišnih ljubljencev;
- pomoč pri vsakodnevnih nakupih in nakupih predmetov trajne rabe;

3. spremstvo:

- vodenje in pomoč pri orientaciji v prostoru ali času;
- vožnja avtomobila (osebno spremstvo in osebni prevoz na uporabnikove stroške);
- pri vključevanju v športne, rekreacijsko športne in kulturne dejavnosti;
- pri ohranjanju zdravja v zdraviliščih in na drugih krajih;
- druga pomoč, ki se nanaša na spremstvo v situacijah, kjer uporabnik potrebuje pomoč;

4. pomoč na delovnem mestu in v izobraževalnem procesu oziroma usposabljanju ter drugih dejavnostih in aktivnostih, vključno s pomočjo pri aktivnem iskanju zaposlitve:

- pomoč pri namestitvi opreme in pripomočkov ter delovnih in študijskih sredstev;
- pomoč pri urejanju in vodenju dokumentacije, branju in pisanju, spremljanje na izven šolske aktivnosti ter spremljanje na izobraževanja in druge aktivnosti v okviru izobraževalnega procesa, usposabljanja ali delovnega procesa;

- pomoč pri aktivnem iskanju zaposlitve;
- pomoč pri uporabi informacijsko komunikacijske tehnologije;

5. pomoč pri komunikaciji:

- pri branju besedil v prilagojenih načinih sporazumevanja;
- pri komunikaciji preko različnih informacijsko komunikacijskih tehnologij na zahtevo uporabnika;
- prenos vseh informacij iz in v okolje na zahtevo uporabnika;
- tolmačenje in prenos informacij uporabniku na podlagi slikovnega materiala.

(2) Prisotnost osebnega asistenta v času nočnega počitka je storitev osebne asistencе, če se lahko zaradi odsotnosti osebnega asistenta, ogrozi uporabnikovo zdravstveno stanje, katerega poslabšanje, ki izvira iz specifike njegove vrste invalidnosti, bi lahko privedlo do življenjske ogroženosti.

10. člen (komunikacijski dodatek)

(1) Gluha, slepa ali gluhoslepa oseba, ki je dopolnila 18 let starosti in je državljan Republike Slovenije s stalnim prebivališčem v Republiki Sloveniji ali tujec, ki ima stalno prebivališče v Republiki Sloveniji, ter potrebuje izmed storitev osebne asistencе samo pomoč pri komunikaciji in spremstvu v obsegu 30 ur na mesec, je upravičena do komunikacijskega dodatka, kar predstavlja storitev osebne asistencе v obsegu 30 ur na mesec ali denarno nadomestilo v višini dodatka za pomoč in postrežbo pri opravljanju večine osnovnih življenjskih potreb, ki je določen v zakonu, ki ureja pokojninsko in invalidsko zavarovanje.

(2) Vloga za uveljavljanje pravice do komunikacijskega dodatka se vložijo na centru za socialno delo, ki je krajevno pristojen za vlagatelja (v nadaljnjem besedilu: center za socialno delo), ki poleg sestavin, ki jih določa zakon, ki ureja splošni upravni postopek, vsebuje tudi:

- podatek, da izmed storitev osebne asistencе potrebuje pomoč pri komunikaciji in spremstvu;
- podatek o prejemanju denarnega prejemka ter njegovi višini;
- vrsto komunikacijskega dodatka, ki ga želi prejemati;
- številko transakcijskega računa, če se uveljavlja denarno nadomestilo.

(3) Dokazili o izpolnjevanju pogojev iz prvega odstavka tega člena, ki jih je treba priložiti vlogi iz prejšnjega odstavka ali jih predložiti med postopkom, sta odločba in izvedensko mnenje o ugotovljeni telesni okvari zaradi gluhosti, slepote, gluhoslepote po veljavnem Seznamu telesnih okvar, in sicer o tem, ali pri uporabniku obstaja:

- najmanj 95-odstotna izguba sluha po Fowler-Sabinu,
- 3., 4. ali 5. kategorija slepote ali slabovidnosti po definiciji slabovidnosti,
- gluhoslepota od 1. do 5. kategorije slepote in slabovidnosti in obojestranska izguba sluha najmanj 50 odstotkov po Fowler-Sabinu.

(4) Center za socialno delo brez mnenja komisije iz 37. člena tega zakona izda odločbo, ki poleg sestavin, predvidenih z zakonom, ki ureja splošni upravni postopek, vsebuje tudi obliko komunikacijskega dodatka. Pravica do komunikacijskega dodatka, ki se izplača kot denarno nadomestilo, se pridobi s prvim dnevom naslednjega meseca po vložitvi vloge, v primeru storitve osebne asistencе v obsegu 30 ur na mesec pa z dnem izvršljivosti odločbe, pri čemer pritožba ne zadrži izvršitve.

(5) Odločba iz prejšnjega odstavka se na podlagi vloge osebe iz prvega odstavka tega člena spremeni, kadar gre za spremembo oblike komunikacijskega dodatka. O spremembi odločbe odloča center za socialno delo.

11. člen

(osebna asistenca in druge storitve)

(1) Pravica do osebne asistencence se izključuje s:

- celodnevni institucionalni varstvom v skladu s predpisi, ki urejajo področje socialnega, zdravstvenega varstva ter vzgoje in izobraževanja,
- dolgotrajno bolnišnično obravnavo v skladu s predpisi, ki urejajo področje zdravstvenega varstva,
- pravico do celodnevne dolgotrajne oskrbe v instituciji, pravico do dnevne dolgotrajne oskrbe pri izvajalcu dolgotrajne oskrbe, pravico do dolgotrajne oskrbe na domu in pravico do oskrbovalca družinskega člana v skladu z zakonom, ki ureja dolgotrajno oskrbo,
- storitvijo socialnega vključevanja prebivanja s podporo v skladu z zakonom, ki ureja socialno vključevanje invalidov in
- prestajanjem zaporne kazni.

(2) Pravica do osebne asistencence se ne izključuje s storitvijo pomoči na domu v skladu z zakonom, ki ureja socialno varstvo. V tem primeru se število odobrenih ur osebne asistencence v izvedbenem načrtu zmanjša za število odobrenih ur iz naslova pomoči na domu v skladu z zakonom, ki ureja socialno varstvo.

(3) Pravica do osebne asistencence se ne izvaja sočasno s pravico do vodenja in varstva ter zaposlitve pod posebnimi pogoji ali pravico do drugih podpor pri zaposlovanju in socialnem vključevanju, ki so financirane iz javnih virov in so urejene v predpisih s področja socialnega varstva in zaposlovanja invalidov oziroma vzgojno-izobraževalnimi programi v skladu s predpisi, ki urejajo področje vzgoje in izobraževanja.

III. IZVAJALCI OSEBNE ASISTENCE

12. člen

(izvajalci osebne asistencence)

(1) Osebno asistencence kot nepridobitno dejavnost izvajajo izvajalci osebne asistencence, ki so vpisani v register izvajalcev osebne asistencence iz 47. člena tega zakona (v nadaljnjem besedilu: izvajalci osebne asistencence).

(2) Izvajalci osebne asistencence so:

- humanitarne organizacije s pridobljenim statusom v skladu z zakonom, ki ureja humanitarne organizacije;
- invalidske organizacije s podeljenim statusom v skladu z zakonom, ki ureja invalidske organizacije;
- zavodi in društva zasebnega prava s pridobljenim statusom delovanja v javnem interesu na področju invalidskega, socialnega varstva ali za opravljanje humanitarne dejavnosti na področju socialnega varstva.

13. člen

(pridobitev in ohranjanje statusa izvajalca osebne asistencence)

(1) Pogoji za pridobitev statusa izvajalca osebne asistencence so:

1. izvajanje osebne asistencence za najmanj deset uporabnikov,
2. zaposlitev enega ali več strokovnih vodij, katerih skupni delovni čas ne sme presegati 40 ur tedensko, z opravljenim strokovnim izpitom v skladu z zakonom, ki ureja področje socialnega varstva, ki ni bil pravnomočno obsojen za kaznivo dejanje zoper življenje in telo, spolno nedotakljivost, zoper človekove pravice in svoboščine ter zoper premoženje, iz evidence pravnomočnih sodb oziroma sklepov o prekrških za fizične osebe pa ne izhaja, da je storil diskriminatorno dejanje zaradi invalidnosti,

3. zaposlitev enega usklajevalca osebne asistence za polni delovni čas ali več usklajevalcev, katerih skupni delovni čas ne sme presegati 40 ur tedensko, za potrebe vodenja dela osebnih asistentov, pri čemer mora imeti najmanj izobrazbo, pridobljeno po študijskem programu prve stopnje, oziroma izobrazbo, ki ustreza ravni izobrazbe, pridobljeni po študijskih programih prve stopnje, in je v skladu z zakonom, ki ureja slovensko ogrodje kvalifikacij, uvrščena na 7. raven slovenskega ogrodja kvalifikacij, in ni bil pravnomočno obsojen za kaznivo dejanje zoper življenje in telo, spolno nedotakljivost, zoper človekove pravice in svoboščine ter zoper premoženje, iz evidence pravnomočnih sodb oziroma sklepov o prekrških za fizične osebe pa ne izhaja, da je storil diskriminatorno dejanje zaradi invalidnosti, če osebni asistenti opravijo najmanj 6.960 ur storitev osebne asistence na mesec. Za vsakih nadaljnjih 5.220 opravljenih ur storitev osebne asistence na mesec zaposli dodatnega usklajevalca osebne asistence za polni delovni čas ali več usklajevalcev, katerih skupni delovni čas ne sme presegati 40 ur tedensko,

4. mu ni bila s pravnomočno sodbo sodišča izrečena prepoved izvajanja storitev s področja socialnega varstva,

5. dokazilo o statusu iz drugega odstavka prejšnjega člena,

6. na dan preverjanja nima neporavnanih zapadlih obveznosti iz naslova obveznih dajatev in drugih denarnih nedavčnih obveznosti v skladu z zakonom, ki ureja finančno upravo v znesku 50 evrov ali več.

(2) Status izvajalca osebne asistence se pridobi na podlagi odločbe ministrstva. Ministrstvo vpiše izvajalca osebne asistence v register izvajalcev osebne asistence iz 47. člena tega zakona.

(3) Izvajalec osebne asistence mora za ohranitev statusa izpolnjevati pogoje iz prvega odstavka tega člena in mora biti vključen in uporabljati informacijski sistem iz 23. člena tega zakona.

(4) Izvajalec osebne asistence vsako spremembo, dejstvo in okoliščino, ki je pomembna za ohranitev statusa, predhodno ali najpozneje v osmih dneh od nastanka spremembe pisno sporoči ministrstvu.

(5) Izvajalec osebne asistence, ki zaradi objektivnih okoliščin nepričakovano izgubi uporabnika, strokovnega vodjo ali usklajevalca osebne asistence in zato ne izpolnjuje pogojev za izvajanje osebne asistence, ima tri mesece časa, da jih izpolni. Rok začne teči zadnji dan v mesecu, ko teh pogojev ne izpolnjuje. Izpolnitev pogojev dokazuje s predložitvijo dokazil o izpolnitvi pogojev. V tem času se pri uporabnikih osebna asistenca izvaja nemoteno.

14. člen

(prenehanje statusa izvajalca osebne asistence)

(1) Status izvajalca osebne asistence preneha, če:

1. eno leto ne izvaja storitev osebne asistence,

2. preneha obstajati,

3. ne izpolnjuje pogojev iz prvega odstavka prejšnjega člena oziroma jih glede števila uporabnikov, strokovnega vodje ali usklajevalca osebne asistence ne izpolni v roku iz petega odstavka prejšnjega člena,

4. s sredstvi za izvajanje storitev osebne asistence ne ravna namensko in gospodarno v skladu s predpisi, ki opredeljujejo osebno asistenco,

5. ne predloži letnega poročila v skladu s 15. členom tega zakona,

6. ne ravna v skladu z drugim odstavkom prejšnjega člena.

(2) Status izvajalca osebne asistence lahko preneha, če:

– ne izvaja storitev osebne asistence v skladu s predpisi, ki urejajo osebno asistenco, in pogodbo iz 16. člena tega zakona,

– so ugotovljene nepravilnosti na podlagi nadzora iz 53. člena tega zakona.

(3) O prenehanju statusa izvajalca odloči ministrstvo z odločbo o izbrisu po uradni dolžnosti, razen v primeru iz 2. točke prvega odstavka tega člena in druge alineje prejšnjega odstavka, ko postopek začne na podlagi predloga, ki ga vloži:

- izvajalec osebne asistencije najmanj 60 dni pred predvidenim prenehanjem izvajanja storitev osebne asistencije ali
- izvajalec nadzora iz 53. člena tega zakona.

(4) Izvajalec osebne asistencije mora do dneva prenehanja statusa zagotavljati izvajanje osebne asistencije za obstoječe uporabnike.

(5) Ministrstvo vpiše v register izvajalcev osebne asistencije iz 47. člena tega zakona številko in datum odločbe o izbrisu ter datum izbrisa.

(6) Pogodba z izvajalcem osebne asistencije preneha veljati z dnem prenehanja statusa izvajalca osebne asistencije.

15. člen (revizija)

(1) Izvajalec osebne asistencije revidira računovodske izkaze vsako leto tako, da za vsako poslovno leto zagotovi revizorjevo poročilo o dogovorjenih postopkih, s katerimi revizijska družba, ustanovljena v skladu z zakonom, ki ureja revidiranje, poda mnenje:

- da so javna sredstva, prejeta za izvajanje osebne asistencije, prikazana na posebnem kontu,
- da so skupni stroški, ki se nanašajo na več dejavnosti, razmejeni po ključu delitve tako, da izvajanje osebne asistencije bremeni le tisti del skupnih stroškov, ki je neposredno povezan in potreben za njeno izvajanje v skladu s tem zakonom in podzakonskimi akti,
- o ustreznosti delitve skupnih stroškov po ključu razmejitve iz prejšnje alineje,
- da so javna sredstva za izvajanje osebne asistencije porabljena namensko za plačilo upravičenih stroškov v skladu s tem zakonom in podzakonskimi akti.

(2) Izvajalec osebne asistencije ministrstvu predloži s strani revizorja potrjeno letno poročilo skupaj z revizorjevim poročilom o opravljenih dogovorjenih postopkih najpozneje v 30 dneh po njihovem prejemu oziroma najpozneje do konca junija za preteklo koledarsko leto.

16. člen (pogodba z izvajalcem osebne asistencije)

(1) Z izvajalcem osebne asistencije ministrstvo sklene pogodbo.

(2) Obvezne sestavine pogodbe so:

1. območje, na katerem bo izvajalec osebne asistencije predvidoma izvajal osebno asistencijo;
2. dolžnost in oblika poročanja o izvajanju osebne asistencije;
3. način financiranja;
4. varstvo osebnih podatkov;
5. pogodbene sankcije, ki bi nastale zaradi izvajanja osebne asistencije v nasprotju z izvedbenim načrtom;
6. druge določbe, ki so pomembne za izvajanje osebne asistencije.

IV. IZVAJANJE OSEBNE ASISTENCE

17. člen

(osebni asistent)

(1) Osebni asistent je fizična oseba, ki opravlja osebno asistenco pri izvajalcu osebne asistence na podlagi pogodbe o zaposlitvi ali kot samostojni podjetnik posameznik, ki sam opravlja delo osebnega asistenta, ima opravljeno usposabljanje v skladu s tem zakonom ter ni bila pravnomočno obsojena zaradi kaznivega dejanja zoper življenje in telo, spolno nedotakljivost, premoženje ter zoper človekove pravice in svoboščine, iz evidence pravnomočnih sodb oziroma sklepov o prekrških za fizične osebe pa ne izhaja, da je storila diskriminatorno dejanje zaradi invalidnosti.

(2) Osebni asistent, ki opravlja delo kot samostojni podjetnik posameznik, opravlja storitve osebne asistence največ v obsegu, kot velja za zaposlene na podlagi zakona, ki ureja delovna razmerja.

(3) Pri posameznem izvajalcu osebne asistence lahko osebni asistenti, ki opravljajo delo kot samostojni podjetniki posamezniki, v tekočem mesecu opravijo storitve osebne asistence največ v obsegu 20 odstotkov vseh opravljenih ur storitev osebne asistence v tekočem mesecu.

(4) Osebno asistenco pri uporabniku opravlja največ en družinski član uporabnika. Družinski član uporabnika v skladu s tem zakonom je:

1. zakonec ali zunajzakonski partner,
2. otrok ali otrok osebe iz prejšnje točke,
3. starš ali starš osebe iz 1. točke tega odstavka,
4. brat ali sestra,
5. stari starš ali stari starš osebe iz 1. točke tega odstavka,
6. vnuk ali vnukinja,
7. rejnik ali rejnica oziroma njegov zakonec ali zunajzakonski partner,
8. sorodnik po svaštvu do vštetega drugega kolena.

(5) Ne glede na prejšnji odstavek si lahko uporabnik, ki ima priznano pravico do osebne asistence v obsegu več kot 80 ur na teden, za osebnega asistenta izbere še enega družinskega člana v skladu s prejšnjim odstavkom.

(6) Med bolniško odsotnostjo, dopustom ali drugimi odsotnostmi z dela v skladu z zakonom, ki ureja delovna razmerja, se zagotavlja nadomeščanje zaposlenih osebnih asistentov z osebnimi asistenti iz prvega odstavka tega člena. Nadomeščanje zaposlenih osebnih asistentov lahko opravljajo tudi druge osebe, ki izpolnjujejo pogoje iz prvega odstavka tega člena, največ v obsegu, ki je z zakonom, ki ureja trg dela, določen kot letna omejitev dela upokoјencev v koledarskem letu, in opravljajo delo:

- na podlagi podjemne pogodbe,
- kot začasno in občasno delo dijakov in študentov v skladu z zakonom, ki ureja zaposlovanje in zavarovanje za primer brezposelnosti, ali
- kot začasno ali občasno delo upokoјencev v skladu z zakonom, ki ureja trg dela.

(7) Za nadomeščanje zaposlenega osebnega asistenta ne veljata četrta in peta odstavka tega člena.

18. člen

(izvedbeni načrt osebne asistence)

(1) Izvedbeni načrt osebne asistence (v nadaljnjem besedilu: izvedbeni načrt) je pisni dogovor o storitvah osebne asistence iz 9. člena tega zakona, ki jih uporabnik potrebuje glede na odločbo o pravici do osebne asistence, in ga skupaj pripravi uporabnik in izvajalec osebne asistence na način, da se upoštevajo uporabnikove želje tako, da se storitve osebne asistence izvajajo v največjo korist uporabnika.

(2) Izvedbeni načrt vsebuje:

1. podatke o uporabniku;
2. podatke o zakonitem zastopniku, če ga uporabnik ima;
3. podatke o izbranem izvajalcu osebne asistencе;
4. z odločbo o pravici do osebne asistencе priznано število ur osebne asistencе;
5. sklope storitev osebne asistencе, ki se bodo izvajali v skladu z 9. členom tega zakona;
6. obseg in vrsto storitev osebne asistencе za čas, ko je uporabnik vključen v storitve iz 11. člena tega zakona;
7. obseg in vrsto storitev osebne asistencе v primeru, ko uporabnik ni vključen v storitve iz 11. člena tega zakona oziroma za čas, ko storitve iz 11. člena tega zakona niso na voljo;
8. opredelitev obsega ur izvajanja osebne asistencе (navesti je treba število ur drugih storitev v skladu z zakonom ter število ur, ki se bodo pri uporabniku dejansko izvedle, ter predvidene termine njihovih izvajanj);
9. predvideno število osebnih asistentov, ki jih uporabnik potrebuje;
10. izjavo uporabnika, da bo uporabljal ustrezne tehnične pripomočke, do katerih je upravičen skladno s predpisi, s čimer se zagotavlja varnost pri delu in varovanje zdravja osebnega asistenta ter varnost uporabnika;
11. določbo, da je dopustna storitev spremstva v obliki vožnje avtomobila (osebni prevoz) zgolj z vozilom, ki ga zagotavlja uporabnik, in na njegove stroške;
12. izjavo uporabnika, da bo sofinanciral osebno asistenco izbranemu izvajalcu osebne asistencе v skladu z drugim odstavkom 45. člena tega zakona;
13. dolžnost sporočanja vseh sprememb, ki vplivajo na izvajanje osebne asistencе in
14. dogovorjene posebnosti in opombe (npr. časovni načrt izvajanja osebne asistencе, načrt nadomeščanja osebnih asistentov, osebne podatke o osebnih asistentih itd.).

(3) Podpisan izvedbeni načrt izvajalec osebne asistencе pošlje koordinatorju na centru za socialno delo. Uporabnik pa glede izvajanja storitev osebne asistencе iz 5. točke drugega odstavka 38. člena tega zakona centru za socialno delo predloži dogovor, s katerim dokazuje število ur vključenosti v programe ali storitve iz 11. člena tega zakona oziroma dokazilo izvajalca programa ali storitve iz 11. člena tega zakona o obdobju, ko program ali storitev ni zagotovljena.

(4) Ob vsaki novi odločbi, ki spreminja vrsto storitev in obseg ur osebne asistencе, in vsaki spremembi, ki se nanaša na spremembe iz drugega odstavka tega člena, je postopek enak, kot je določeno v prejšnjem odstavku.

(5) Izvajalec osebne asistencе seznaní osebnega asistenta s 1., 2., 5. do 8., 10., 11. ter 14. točko izvedbenega načrta iz drugega odstavka tega člena, v delu, ki se nanaša na delo osebnega asistenta.

(6) Obrazec izvedbenega načrta določi minister in se objavi na osrednjem spletnem mestu državne uprave.

19. člen **(izvajanje osebne asistencе)**

(1) Osebna asistencа se izvaja v prisotnosti uporabnika, po njegovih navodilih in v skladu z izvedbenim načrtom iz prejšnjega člena.

(2) Uporabnik je odgovoren za zagotavljanje in uporabo ustreznih medicinskih in tehničnih pripomočkov, ki jih lahko uveljavlja na podlagi predpisov, s čimer se zagotavlja varnost in zdravje osebnega asistenta ter varnost uporabnika.

(3) Uporabnik mora pri izvajanju storitev osebne asistence spoštovati zasebnost in osebno integriteto osebnega asistenta ob upoštevanju pravic, ki izhajajo iz delovnopravne zakonodaje ter predpisov s področja varnosti in zdravja pri delu. Uporabnik ne sme:

- nadlegovati in trpinčiti osebnega asistenta na delovnem mestu v skladu z delovnopravno in kazensko zakonodajo,
- se finančno okoriščati s sredstvi, namenjenimi za izvajanje storitev osebne asistence,
- ravnati v nasprotju s tretjim odstavkom 23. člena tega zakona ali potrditi poročila o opravljenih urah storitev osebne asistence, ki niso bile izvedene.

(4) Osebni asistent mora varovati osebne podatke in spoštovati zasebnost ter osebno integriteto uporabnika.

20. člen **(obveza izvajanja osebne asistence)**

(1) Izvajalci osebne asistence morajo za uporabnike zagotavljati osebno asistenco v skladu z odločbo in izvedbenim načrtom.

(2) Uporabnik in izvajalec osebne asistence skupaj izbereta osebnega asistenta.

21. člen **(zamenjava osebnega asistenta ali izvajalca osebne asistence)**

(1) Če osebni asistent ne izvaja del in nalog iz v odločbi določenih storitev osebne asistence oziroma izvedbenega načrta, lahko uporabnik zamenja osebnega asistenta.

(2) Če uporabnik glede osebnega asistenta postavlja zahteve, ki bi predstavljale kršitev delovnopravne ali kazenske zakonodaje in jih izvajalec osebne asistence ne more izpolniti v odnosu do osebnega asistenta ali če uporabnik ne ravna v skladu z izvedbenim načrtom, lahko izvajalec osebne asistence odstopi od izvajanja izvedbenega načrta, uporabniku pa se izvajanje osebne asistence lahko zagotovi pri drugem izvajalcu osebne asistence. O odstopu in razlogih zanj mora izvajalec osebne asistence pisno obvestiti koordinatorja.

(3) V primeru iz prejšnjega odstavka mora izvajalec osebne asistence zagotoviti izvajanje osebne asistence, dokler se ne zagotovi njeno izvajanje pri drugem izvajalcu osebne asistence, a ne dlje kot dva meseca od odstopa iz prejšnjega odstavka.

(4) Ne glede na drugi in tretji odstavek tega člena lahko izvajalec osebne asistence odstopi od izvedbenega načrta tudi, če uporabnik krši prvi do tretji odstavek 19. člena tega zakona in je onemogočeno nadaljnje izvajanje osebne asistence. Pred odstopom od izvedbenega načrta mora izvajalec osebne asistence pisno opozoriti uporabnika na kršitev in na možnost odstopa, če bo uporabnik ponovno kršil obveznosti v enem letu od prejema opozorila in pridobiti pozitivno mnenje koordinatorja. V primeru odstopa od izvedbenega načrta mora izvajalec osebne asistence zagotoviti izvajanje osebne asistence, dokler se ne zagotovi njeno izvajanje z drugim izvajalcem osebne asistence, a največ dva meseca od odstopa.

22. člen **(poročanje o izvajanju osebne asistence)**

Izvajalec osebne asistence koordinatorju enkrat letno poroča o izvajanju osebne asistence pri uporabniku, koordinatorski pa enkrat letno v skupnem poročilu poroča ministrstvu o izvajanju vseh storitev osebne asistence, ki jih koordinira.

23. člen
(informacijski sistem)

(1) Izvajalec osebne asistencence se mora vključiti in uporabljati informacijski sistem iz 49. člena tega zakona.

(2) Izvajalec osebne asistencence skupaj z uporabnikom v informacijski sistem vnese mesečni urnik dela osebnih asistentov najpozneje do zadnjega dne v mesecu za naslednji mesec in ga v primeru sprememb sprotno posodablja. Uporabnik mora potrditi opravljene ure storitev osebne asistencence za pretekli mesec.

(3) Osební asistent v informacijskem sistemu dnevno evidentira izvajanje storitev osebne asistencence pri uporabniku, tako da evidentira začetek in konec izvajanja storitev osebne asistencence.

V. PRAVICE OSEBNIH ASISTENTOV, STROKOVNIH VODIJ IN USKLAJEVALCEV OSEBNE ASISTENCE

24. člen
(sestava plače)

Plača osebnega asistenta, strokovnega vodje in usklajevalca osebne asistencence (v nadaljnjem besedilu: delavci) je sestavljena iz osnovne plače in dodatkov.

25. člen
(osnovna plača)

(1) Osnovna plača osebnega asistenta, zaposlenega za polni delovni čas, se določi v višini 1,06-kratnika minimalne plače, kot jo določa zakon, ki ureja minimalno plačo (v nadaljnjem besedilu: minimalna plača).

(2) Osnovna plača strokovnega vodje, zaposlenega za polni delovni čas, se določi kot n-kratnik minimalne plače glede na število uporabnikov pri izvajalcu osebne asistencence, in sicer:

število uporabnikov	n-kratnik
do vključno 19	1,71
od 20 do 59	1,91
od 60 do 119	2,11
od 120	2,31

(3) Osnovna plača usklajevalca osebne asistencence, zaposlenega za polni delovni čas, se določi v višini 1,57 kratnika minimalne plače. Če ima usklajevalec osebne asistencence opravljen strokovni izpit v skladu z zakonom, ki ureja področje socialnega varstva, pa se določi osnovna plača v višini 1,67 kratnika minimalne plače.

26. člen
(dodatki)

(1) Delavcu pripada dodatek za delovno dobo pod pogoji in v višini, določeni s kolektivno pogodbo za javni sektor.

(2) Delavcu pripadajo dodatki za delo v posebnih pogojih dela, ki izhajajo iz razporeditve delovnega časa, in sicer za nočno delo, za nadurno delo, za delo v nedeljo, na dan, ki je z zakonom določen kot dela prost dan, za delo v deljenem delovnem času in za redno delo v popoldanskem času, pod pogoji in v višini, določeni s kolektivno pogodbo za javni sektor.

(3) Dodatek za delo v nedeljo in dodatek za delo na dan, ki je z zakonom določen kot dela prost dan, se med seboj izključujeta.

(4) Osebnemu asistentu, ki opravlja delo pri uporabniku, ki ima z odločbo priznано več kot 80 ur storitev osebne asistence, pripada za čas, ko pod takimi pogoji dela, dodatek za zahtevnejše delo, ki znaša:

- 3 % za delo pri uporabniku, ki ima z odločbo priznanih od 81 do vključno 120 ur storitev osebne asistence,
- 14 % za delo pri uporabniku, ki ima z odločbo priznanih 121 ali več ur storitev osebne asistence.

(5) Osebnemu asistentu, ki opravlja delo pri uporabniku, ki ima diagnosticirano amiotrofično lateralno sklerozo (ALS), ali se hrani preko perkutane endoskopske gastrostome ali preko nazogastrične sonde, ali ima traheostomo, ali potrebujejo dihalni aparat 24 ur na dan ali komunicira neverbalno preko komunikatorja, kar izkaže izvajalcu osebne asistence z zdravniškim potrdilom, pripada za čas, ko pod takimi pogoji dela, dodatek za posebne obremenitve, ki znaša:

- 15 %, če gre za uporabnika, ki ima z odločbo priznanih do 80 ur storitev osebne asistence,
- 12 %, če gre za uporabnika, ki ima z odločbo priznanih od 81 do vključno 120 ur storitev osebne asistence
- 8 %, če gre za uporabnika, ki ima z odločbo priznanih 121 ali več ur storitev osebne asistence.

27. člen **(povračila stroškov v zvezi z delom)**

(1) Delavec je upravičen do povračila stroškov prehrane med delom in stroškov prevoza na delo in z dela pod pogoji in v višini, določeni s kolektivno pogodbo za dejavnost zdravstva in socialnega varstva, kot velja za delodajalce in pri njih zaposlene javne uslužbenke, za katere velja zakon, ki ureja skupne temelje sistema plač v javnem sektorju, s tem, da povračilo stroškov prevoza na delo in z dela ne sme presegati četrte zneska minimalne plače, razen v izjemnih primerih na strani uporabnika, ki jih predhodno odobri ministrstvo.

(2) Delavec je, kadar ne gre za primer iz 11. točke drugega odstavka 18. člena tega zakona, upravičen do povračila stroškov prevoza na službeni poti, in sicer največ do zneska, ki se ne všteva v davčno osnovo v skladu z uredbo, ki ureja davčno obravnavo povračil stroškov in drugih dohodkov iz delovnega razmerja za prevoz z javnimi prevoznimi sredstvi, za prevoz, ki se izvaja z osebnim avtomobilom ali kombiniranim vozilom v komercialne namene, ali za najem osebnega avtomobila.

28. člen **(jubilejna nagrada)**

(1) Delavec je upravičen do jubilejne nagrade, če je pri izvajalcu osebne asistence, ki je pridobil status na podlagi tega zakona ali Zakona o osebni asistenci (Uradni list RS, št. 10/17, 31/18 in 172/21), dosegel zahtevano delovno dobo v zvezi z opravljanjem del osebnega asistenta, strokovnega vodje ali usklajevalca osebne asistence.

(2) Jubilejna nagrada se izplača v višini, določeni z veljavno kolektivno pogodbo za dejavnost zdravstva in socialnega varstva, kot velja za delodajalce in pri njih zaposlene javne uslužbenke, za katere velja zakon, ki ureja skupne temelje sistema plač v javnem sektorju.

(3) Jubilejna nagrada se izplača v naslednjem mesecu po izpolnitvi pogojev.

29. člen **(letni dopust in regres za letni dopust)**

(1) Na dolžino letnega dopusta vplivajo naslednji kriteriji:

- dolžina delovne dobe po 1. točki 36. člena kolektivne pogodbe za dejavnost zdravstva in socialnega varstva,
- zahtevnost del v dolžini, ki jo določa 2. točka 36. člena kolektivne pogodbe za dejavnost zdravstva in socialnega varstva, in sicer za osebne asistente v obsegu, ki velja za V. tarifno skupino, za strokovne vodje in usklajevalce osebne asistence pa v obsegu, ki velja za VII. tarifno skupino,
- večje fizične obremenitve (dvigovanje, prenašanje težjih bremen, prisilna drža) v skladu s 3. točko 36. člena kolektivne pogodbe za dejavnost zdravstva in socialnega varstva,
- nočno delo, kot ga določa, zakon, ki ureja delovna razmerja, po peti alineji 4. točke 36. člena kolektivne pogodbe za dejavnost zdravstva in socialnega varstva,
- preostale okoliščine, določene z zakonom, ki ureja delovna razmerja, vendar le v dolžini, kot je minimalno določena, razen določila za starejše delavce, za katere se upošteva 7. točka 36. člena kolektivne pogodbe za dejavnost zdravstva in socialnega varstva.

(2) Delavec je upravičen do regresa za letni dopust v višini, kot je minimalno določena z zakonom, ki ureja delovna razmerja.

(3) Če ima delavec v pogodbi o zaposlitvi delovni čas razporejen na pet dni na teden, lahko v obdobju koriščenja strnjjenih dveh tednov letnega dopusta izrabí največ deset dni letnega dopusta.

30. člen **(druge pravice)**

(1) Delavec ima pravico, da je najmanj enkrat na mesec prost soboto in nedeljo skupaj.

(2) Delovni čas se razporeja tako, da ima delavec pravico do odsotnosti z dela na z zakonom določen dela prost dan s pravico do nadomestila plače, razen če iz:

- opredelitve tedenskega delovnega časa v pogodbi o zaposlitvi izrecno izhaja, da delavec na posamezen dan v tednu po pogodbi o zaposlitvi nima delovne obveznosti in je na ta dan z zakonom določen dela prost dan,
- razporeditve delovnega časa, ki po svoji naravi temelji na vnaprej predvidljivem in sistemsko jasnem vzorcu razporejanja delavca na delo, tako da se da vnaprej določiti dneve, na katere ima delavec delovno obveznost, izhaja, da delavec na dan z zakonom določen dela prost dan ne bi imel delovne obveznosti.

(3) Odpravnina ob upokojitvi pripada delavcu pod pogoji, določenimi s kolektivno pogodbo za dejavnost zdravstva in socialnega varstva, kot velja za delodajalce in pri njih zaposlene javne uslužbenke, za katere velja zakon, ki ureja skupne temelje sistema plač v javnem sektorju.

(4) Zaposlenemu pri izvajalcu osebne asistence pripada solidarnostna pomoč ob nastanku težje invalidnosti, daljše bolezni in v primeru požara ter elementarnih nesreč, ki prizadenejo delavca pod pogoji iz kolektivne pogodbe za dejavnost zdravstva in socialnega varstva.

(5) Preostale pravice iz delovnega razmerja pripadajo delavcu pod pogoji in v višini, določeni z zakonom, ki ureja delovna razmerja.

VI. PROGRAMI USPOSABLJANJA

31. člen

(usposabljanje osebnih asistentov, strokovnih vodij in usklajevalcev osebne asistence)

- (1) Osebni asistenti, strokovni vodje in usklajevalci osebne asistence, preden začnejo prvič izvajati osebno asistenco, opravijo usposabljanje v skladu s tem zakonom.
- (2) Usposabljanja strokovnih vodij in usklajevalcev osebne asistence izvaja Inštitut v sodelovanju s strokovnjaki, ki imajo specifična znanja o potrebah oseb s posamezno vrsto invalidnosti, in se financira iz proračuna Republike Slovenije.
- (3) Usposabljanja osebnih asistentov, ki opravljajo delo pri uporabnikih izvajalca osebne asistence, izvajajo izvajalci osebne asistence s pomočjo usposobljenih strokovnih vodij in usklajevalcev osebne asistence izvajalca osebne asistence. Praktični del usposabljanja za osebne asistente poteka pri uporabniku in je voden s strani izvajalca osebne asistence v sodelovanju z uporabnikom oziroma zakonitim zastopnikom.
- (4) Oseba iz prvega odstavka tega člena, ki uspešno konča usposabljanje, pridobi potrdilo o uspešno končanem usposabljanju, ki ga izda izvajalec usposabljanja.
- (5) Osebe iz prvega odstavka tega člena se morajo vsaj en delovni dan v koledarskem letu dodatno usposabljati za opravljanje osebne asistence.
- (6) Vsebino usposabljanja osebnih asistentov, strokovnih vodij in usklajevalcev osebne asistence določi minister.

32. člen

(usposabljanje uporabnikov)

- (1) Uporabnik osebne asistence in njegov zakoniti zastopnik, če ga ima, morata, pred prvim koriščenjem storitev osebne asistence oziroma najpozneje v dveh mesecih od začetka izvajanja osebne asistence, opraviti usposabljanje v skladu s tem zakonom.
- (2) Usposabljanja za uporabnike in zakonite zastopnike izvajajo izvajalci osebne asistence.
- (3) Uporabnik in zakoniti zastopnik, ki uspešno zaključita usposabljanje, pridobita potrdilo, ki ga izda izvajalec usposabljanja.
- (4) Če uporabnik ali njegov zakoniti zastopnik zavrne usposabljanje ali ga brez upravičenega razloga ne opravi, izvajalec osebne asistence zavrne izvajanje osebne asistence pri tem uporabniku.
- (5) Uporabnik in zakoniti zastopnik se morata dodatno usposabljati vsaj šest ur v koledarskem letu.
- (6) Vsebino usposabljanja in pogoje za njegovo izvajanje določi minister.

33. člen

(usposabljanje koordinatorjev)

- (1) Koordinatorji morajo, preden prvič začnejo izvajati naloge v zvezi z osebno asistenco, opraviti usposabljanje v skladu s tem zakonom. Če koordinator ni opravil usposabljanja pred začetkom izvajanja nalog, ga mora opraviti najpozneje v roku enega leta od sklenitve pogodbe o zaposlitvi.

(2) Usposabljanje iz prejšnjega odstavka organizira skupnost.

(3) Koordinator, ki uspešno konča usposabljanje, pridobi potrdilo o uspešno končanem usposabljanju, ki ga izda izvajalec usposabljanja.

(4) Osnovno usposabljanje za koordinatorje mora obsegati vsaj 12 ur. Vsako leto pa se morajo koordinatorji vsaj šest ur dodatno usposablјati za opravljanje del v povezavi z osebno asistenco in s področjem invalidskega varstva.

(5) Vsebino usposabljanja in pogoje za njegovo izvajanje določi minister.

(6) Usposabljanje koordinatorjev se financira iz proračuna Republike Slovenije.

VII. POSTOPEK UVELJAVLJANJA PRAVICE DO OSEBNE ASISTENCE

34. člen

(vloga za uveljavljanje pravice do osebne asistence)

(1) Vlagatelj vložil vlogo za pridobitev pravice do osebne asistence na krajevno pristojnem centru za socialno delo. Vlagatelj, ki še ni dopolnil 18 let starosti, lahko vlogo vložil največ štiri mesece pred dopolnitvijo starosti 18 let.

(2) Vloga, poleg sestavin, ki so obvezne po zakonu, ki ureja splošni upravni postopek, vsebuje še:

1. EMŠO vlagatelja;
2. podatek o stopnji in vrsti invalidnosti ali okoliščini, da je uveden postopek za pridobitev statusa invalida v skladu s 7. členom tega zakona;
3. opis potreb po storitvah osebne asistence iz 9. člena tega zakona;
4. podatke glede aktivnosti iz 8. člena tega zakona;
5. podatek o zadnji priznani pravici in višini dodatka za pomoč in postrežbo ali drugih denarnih prejemkih, ki jih vlagatelj prejema iz naslova potrebe po tuji negi in pomoči in podpisano izjavo o sofinanciranju osebne asistence izbranemu izvajalcu osebne asistence v skladu z drugim odstavkom 45. člena tega zakona;
6. podatek o vključenosti v programe ali storitve iz 11. člena tega zakona s številom ur.

(3) Obstoј okoliščin iz 2. do 6. točke prejšnjega odstavka, vlagatelj dokazuje predvsem z dokumentacijo o vrsti in stopnji invalidnosti, zdravstveno dokumentacijo, ki dokazuje dolgotrajno telesno, duševno, intelektualno ali senzorično okvaro, dokumentacijo o uporabi medicinsko-tehničnih pripomočkov, dokumentacijo, iz katere je razvidna vlagateljeva potreba po osebni asistenci, ki jih skupaj z drugimi dokazili priloži vlogi ali jih predloži med postopkom.

(4) Uporabnik iz drugega odstavka 7. člena tega zakona po odločitvi glede pravice na podlagi ocene invalidnosti ali telesne okvare vložil vlogo, ki poleg sestavin iz drugega in tretjega odstavka tega člena vsebuje tudi podatek o odločbi, ki je bila izdana za določeno časovno obdobje, kadar takšna odločba ob vložitvi vloge še velja.

(5) Pri odločanju o pravici do osebne asistence se upoštevajo okoliščine in dejansko stanje, ki obstajajo na dan vložitve vloge, če ni s tem zakonom drugače določeno.

35. člen

(postopek za uveljavljanje pravice do osebne asistence)

(1) Center za socialno delo vlogo pregleda in preveri izpolnjevanje pogojev za dodelitev pravice do osebne asistence. Če ugotovi, da vlagatelj ne izpolnjuje pogojev, zavrne pravico do osebne asistence.

(2) Kadar center za socialno delo ugotovi, da so izpolnjeni pogoji iz prejšnjega odstavka, vlogo v petih dneh od prejema popolne vloge, posreduje izvedenskemu organu, kjer komisija poda mnenje o obsegu ur in vrsti storitev osebne asistence.

36. člen (komisija in ocenjevalni obrazec)

(1) Komisija je dvočlanski izvedenski organ ZPIZ in jo sestavljata izvedenec, ki ima najmanj štiri leta strokovnih in praktičnih izkušenj s področja invalidskega ali socialnega varstva ter izvedenec medicinske stroke. Stroški komisije in oseb s strokovnim znanjem s področja posamezne vrste invalidnosti se financirajo iz proračuna Republike Slovenije.

(2) Merila za ocenjevanje potreb po storitvah osebne asistence, na podlagi katerih je oblikovan standardizirani ocenjevalni obrazec, so potrebe vlagatelja po storitvah osebne asistence iz 9. člena tega zakona in obseg vlagateljeve aktivnosti iz 8. člena tega zakona ter obstoj njegove morebitne življenjske ogroženosti.

(3) Obrazec mnenja iz 37. člena tega zakona in standardizirani ocenjevalni obrazec iz prejšnjega odstavka določi minister.

37. člen (mnenje o obsegu ur in vsebini osebne asistence)

(1) Komisija poda mnenje o obsegu ur na teden in vsebini osebne asistence ob uporabi standardiziranega ocenjevalnega obrazca. Pred podajo mnenja član komisije na domu uporabnika opravi osebni razgovor z uporabnikom oziroma zakonitim zastopnikom. Komisija lahko pri osebnem razgovoru z uporabnikom vključi tudi osebo s strokovnim znanjem s področja posamezne vrste invalidnosti, ki je predmet ocene. Pri razgovoru ni navzoč predstavnik izvajalca osebne asistence.

(2) V primeru vključenosti vlagatelja v storitve vodenja in varstva ter zaposlitve pod posebnimi pogoji oziroma v primeru, da ima vlagatelj pravico do drugih podpor pri zaposlovanju in socialnem vključevanju, ki so financirane iz javnih virov in so urejene v predpisih s področja socialnega varstva in zaposlovanja invalidov oziroma vključenosti v izvajanje vzgojno-izobraževalnih programov v skladu s predpisi, ki urejajo šolsko zakonodajo, mora mnenje vsebovati obseg ur osebne asistence na teden, ki jih uporabnik potrebuje, ko je v storitve vključen, ter obseg ur na teden, ki jih uporabnik potrebuje, ko storitev iz tretjega odstavka 11. člena tega zakona niso na voljo.

(3) V primeru življenjske ogroženosti vlagatelja mora mnenje vsebovati navedbo obvezne nujne prisotnosti osebne asistenta iz drugega odstavka 9. člena tega zakona.

(4) Pri določitvi ur osebne asistence se upošteva, da ima uporabnik v kombinaciji s podporno tehnologijo, prilagoditvami življenjskega in delovnega okolja in načrtovanjem fizičnega okolja brez grajenih ovir ter glede na njegovo socialno mrežo, enake možnosti izbire, kot jih imajo drugi državljani.

(5) Če uporabnik biva v institucionalnem varstvu, bolnišnici ali rehabilitacijskem centru komisija opravi osebni razgovor z uporabnikom na naslovu, kjer se nahaja v času podaje mnenja.

(6) Uporabnik, za katerega je komisija podala mnenje na podlagi prejšnjega odstavka, se ponovno oceni po vrnitvi v domače okolje. Uporabnik mora o vrnitvi v domače okolje obvestiti koordinatorja v osmih

dneh po vrnitvi. Koordinator uvede postopek ponovne ocene upravičenosti do osebne asistence po uradni dolžnosti najpozneje v enem mesecu po vrnitvi uporabnika v domače okolje.

(7) Listo oseb s strokovnim znanjem s področja posamezne vrste invalidnosti iz prvega odstavka tega člena določi minister.

38. člen **(odločba o pravici do osebne asistence)**

(1) Na podlagi mnenja komisije center za socialno delo izda odločbo o pravici do osebne asistence, v kateri določi obseg in vrsto storitev osebne asistence.

(2) Odločba o pravici do osebne asistence vsebuje:

1. ime in priimek uporabnika;
2. število ur osebne asistence na teden;
3. sklope storitev osebne asistence;
4. navedbo o obvezni nujni prisotnosti osebnega asistenta iz drugega odstavka 9. člena tega zakona v primerih življenjske ogroženosti uporabnika;
5. obseg in vrsto storitev osebne asistence iz tretjega odstavka 11. člena tega zakona za čas, ko je uporabnik v storitve vključen in za čas, ko storitev iz tretjega odstavka 11. člena tega zakona ni na voljo;
6. navedbo časovne omejitve pravice do osebne asistence v primerih odločanja na podlagi drugega odstavka 7. člena in šestega odstavka prejšnjega člena;
7. vrsto in višino denarnih prejemkov zaradi potrebe po tuji negi in pomoči;
8. navedbo ponovne ocene upravičenosti do osebne asistence v skladu z drugim odstavkom 40. člena tega zakona;
9. navedbo, da pritožba ne zadrži izvršitve pravice osebne asistence.

(3) Vrednotnica za osebno asistenco (v nadaljnjem besedilu: vrednotnica) je dokazilo o priznani pravici do osebne asistence in se izda skupaj z odločbo.

(4) Če se ponovno odloča o pravici do osebne asistence na podlagi 40. člena tega zakona ali na zahtevo vlagatelja, odločba, izdana v tem postopku, postane izvršljiva s prvim dnevom naslednjega meseca od dneva izdaje te odločbe. O izreku odločbe koordinator obvesti uporabnikovega izvajalca osebne asistence.

(5) Vlagatelj, pri katerem je podana katera izmed drugih storitev, navedenih v prvem odstavku 11. člena tega zakona, in so podane okoliščine, ki upravičujejo pravico do osebne asistence, se mu pravica prizna s prvim naslednjim dnevom, ko prenehajo razlogi iz prvega odstavka 11. člena tega zakona.

(6) Pritožba zoper odločbo ne zadrži izvršitve pravice do osebne asistence.

(7) Vsebino vrednotnice določi minister.

39. člen **(pritožba zoper odločbo o pravici do osebne asistence)**

(1) O pritožbi zoper odločbo o pravici do osebne asistence odloči ministrstvo. Pri odločanju o pritožbi ministrstvo lahko pridobi novo mnenje komisije. Odločba, izdana v pritožbenem postopku, postane izvršljiva s prvim dnevom naslednjega meseca od dneva izdaje te odločbe.

(2) Ne glede na določbe zakona, ki ureja splošni upravni postopek, se v pritožbenem postopku lahko odloči, da vlagatelju pripada drugačen (večji ali manjši) obseg ur in drugačna opredelitev vrst storitev osebne asistencije oziroma da do storitev osebne asistencije ni upravičen.

40. člen **(ponovna ocena upravičenosti do osebne asistencije)**

(1) V postopku ponovne ocene upravičenosti do osebne asistencije se preverjajo upravičenost do osebne asistencije, ustreznost obsega ur in ustreznost vrst storitev osebne asistencije, glede na odločbo o pravici do osebne asistencije. Postopek vodi center za socialno delo.

(2) Ponovna ocena upravičenosti do osebne asistencije se izvede vsakih pet let po uradni dolžnosti in zajema ugotavljanje uporabnikovih potreb po storitvah osebne asistencije v povezavi z zdravstvenim stanjem na podlagi zdravstvene dokumentacije, aktivnosti in spremembe socialnih okoliščin.

(3) Upravičenec, ki je pridobil pravico do osebne asistencije, preden je dosegel starostne meje, določene za pridobitev pravice do starostne pokojnine pri doseženih 15 letih zavarovalne dobe, v skladu z zakonom, ki ureja pokojninsko in invalidsko zavarovanje in ne gre za osebo iz drugega odstavka 7. člena tega zakona, se po uradni dolžnosti v roku treh mesecev po izpolnitvi starostne meje izvede postopek ponovne ocene upravičenosti do osebne asistencije, ki se ponavlja na dve leti, dokler pravica traja.

(4) Center za socialno delo po uradni dolžnosti kadarkoli uvede postopek ponovne ocene upravičenosti do osebne asistencije, če ugotovi spremenjene potrebe uporabnika po vrstah in obsegu ur storitev osebne asistencije, če obstaja sum, da uporabnik ne potrebuje osebne asistencije, ali če obstajajo druge okoliščine, ki utemeljujejo ponovno oceno.

(5) Ponovna ocena se izvede v skladu s postopkom, določenim za postopek uveljavljanja pravice do osebne asistencije, pri čemer se upošteva zdravstvena dokumentacija, na podlagi katere je uporabnik pridobil pravico do osebne asistencije z vključno vso pozneje nastalo dokumentacijo. Če gre za ponovno oceno na podlagi vloge vlagatelja zaradi spremembe njegovega zdravstvenega stanja, aktivnosti ali socialnih okoliščin, se ob vlogi priloži zdravstvena dokumentacija in dokumentacija o nastanku takšnih sprememb.

(6) Z odločbo o ponovni oceni pravice do osebne asistencije se uporabniku lahko prizna drugačen obseg ur, drugačna opredelitev vrst storitev osebne asistencije, ali da do storitev osebne asistencije ni upravičen. Če se uporabniku z odločbo o ponovni oceni prizna manjši obseg ur ali da do storitev osebne asistencije ni upravičen, mora mnenje komisije iz 37. člena tega zakona vsebovati obrazložitev razlogov za zmanjšanje ali odvzem pravice.

(7) Odločba, izdana v postopku ponovne ocene, postane izvršljiva s prvim dnem naslednjega meseca od dneva izdaje te odločbe.

VIII. KOORDINATOR

41. člen **(koordinator)**

(1) Koordinator je strokovni delavec centra za socialno delo z znanji s področja invalidskega varstva.

(2) Koordinator:

1. seznanja z informacijami o pravicah in obveznostih iz predpisov s področja invalidskega in socialnega varstva ter se povezuje z drugimi deležniki;
2. vodi postopke za uveljavljanje pravice do osebne asistencije;
3. vodi postopke za uveljavljanje pravice do komunikacijskega dodatka;
4. pri uporabniku ali izvajalcu osebne asistencije preverja, usklajuje in spremlja izvajanje osebne asistencije ob vsakokratnem sumu zlorabe pravice do osebne asistencije ali po potrebi ter nudi pomoč v postopkih zamenjave izvajalca osebne asistencije;
5. vsaj enkrat letno spremlja izvajanje osebne asistencije pri uporabniku na domu in po potrebi pri izbranem izvajalcu osebne asistencije;
6. po potrebi, vendar ne manj kot enkrat letno, poroča ministrstvu o izvajanju osebne asistencije, ki jo usklajuje;
7. podaja mnenje v primeru odstopa izvajalca osebne asistencije od izvedbenega načrta pri posameznem uporabniku osebne asistencije in
8. izvaja druge naloge na področju invalidskega varstva.

42. člen **(pogoji za imenovanje koordinatorjev)**

Koordinator, poleg pogojev, določenih v zakonu, ki ureja socialno varstvo, za strokovnega delavca, izpolnjuje še naslednja pogoja:

- ima opravljeno usposabljanje za koordinatorje iz 33. člena tega zakona,
- ni bil pravnomočno obsojen zaradi kaznivega dejanja zoper življenje in telo, spolno nedotakljivost, premoženje ter zoper človekove pravice in svoboščine, iz evidence pravnomočnih sodb oziroma sklepov o prekrških za fizične osebe pa ne izhaja, da je storil diskriminatorno dejanje zaradi invalidnosti.

43. člen **(poročanje)**

(1) Izvajanje osebne asistencije pri uporabniku preverja koordinator vsaj enkrat na leto oziroma po potrebi.

(2) Uporabnik mora koordinatorju in izvajalcu osebne asistencije sporočiti vsa dejstva, okoliščine in vse spremembe v povezavi z zdravstvenim stanjem, aktivnostjo in spremembo socialnih okoliščin, ki lahko vplivajo na upravičenost do osebne asistencije, obseg ali obdobje prejemanja kot tudi glede spremembe vrst ter višin dodatka za pomoč in postrežbo oziroma drugih denarnih prejemkov zaradi potrebe po tuji negi in pomoči, takoj, ko je sprememba nastala ali je zanjo izvedel, vendar najpozneje v osmih dneh od nastanka spremembe. Če sprememba vpliva na širši ali ožji obseg izvajanja osebne asistencije, se ponovno odloča o pravici do osebne asistencije.

IX. FINANCIRANJE OSEBNE ASISTENCE

44. člen **(cena ure storitve osebne asistencije za izvajalce osebne asistencije)**

(1) Cena ure storitve osebne asistencije se določi na podlagi metodologije tako, da pokrije v zakonu in pravilniku, ki ureja osebno asistenco, opredeljene upravičene stroške, povezane z delom osebnih asistentov, ter upravičene stroške, povezane z organizacijo in izvajanjem osebne asistencije.

(2) Metodologijo za izračun cene ure storitve osebne asistencije iz prejšnjega odstavka določi minister.

(3) Sredstva za financiranje storitev osebne asistence in sredstva za komunikacijski dodatek se zagotovijo v proračunu Republike Slovenije.

(4) Sredstva za izplačilo odpravnin delavcem ob prenehanju statusa izvajalca osebne asistence iz tretjega odstavka 30. člena tega zakona in solidarnostne pomoči iz četrtega odstavka 30. člena tega zakona izvajalec osebne asistence uveljavlja na podlagi posebnega zahtevka. Postopek glede izplačila teh zahtevkov predpiše minister.

45. člen **(financiranje osebne asistence)**

(1) Za vsakega uporabnika center za socialno delo z odločbo iz 38. člena tega zakona določi število ur storitev osebne asistence, ki se mu prizna tedensko ali mesečno, ali višino denarnega nadomestila v skladu z 10. členom tega zakona.

(2) Uporabnik, ki je upravičen do prejetanja dodatka za pomoč in postrežbo oziroma do drugih denarnih prejemkov zaradi potrebe po tuji negi in pomoči in ima priznanih najmanj 30 ur storitev osebne asistence na teden, sofinancira osebno asistenco pri izbranem izvajalcu osebne asistence, upošteva obseg priznanih ur osebne asistence, pri čemer uporabnik, ki ima priznanih 168 ur storitev osebne asistence na teden, prispeva celoten znesek tega prejemka, uporabnik s priznanimi manj kot 168 urami pa sorazmerni delež glede na število priznanih ur. Znesek sofinanciranja se zaokroži na dve decimalni mesti.

(3) Če uporabnik iz prejšnjega odstavka v koledarskem mesecu koristi 30 ur ali manj storitev osebne asistence, za tak koledarski mesec ne sofinancira osebne asistence.

(4) Če se uporabnik iz 10. člena tega zakona odloči za denarno nadomestilo in že prejema dodatek za pomoč in postrežbo oziroma drug denarni prejemek zaradi potrebe po tuji negi in pomoči, se mu denarno nadomestilo iz 10. člena tega zakona izplačuje kot razlika med dodatkom oziroma drugim denarnim prejemkom ter celotnim denarnim nadomestilom, do katerega je upravičen.

(5) Sredstva za izvajanje storitev osebne asistence in sredstva za komunikacijski dodatek se izplačujejo mesečno.

(6) Izvajalec osebne asistence mora najprej porabiti sredstva, ki jih uporabnik nameni za sofinanciranje izvajanja storitev osebne asistence, nato mora porabiti sredstva iz drugih javnih virov, ki se bodo porabljala za izvajanje osebne asistence, šele nato lahko porablja proračunska sredstva, neposredno namenjena izvajanju osebne asistence v skladu s tem zakonom, pravilnikom in pogodbo. Pod druge javne vire spadajo refundacije nadomestila plače, subvencije in spodbude ZPIZ ter spodbude za zaposlovanje invalidov v skladu z zakonom, ki ureja področje zaposlitvene rehabilitacije in zaposlovanja invalidov in podobno.

(7) Dvojno uveljavljanje stroškov in izdatkov, ki so povrnjeni iz drugega javnega vira, ni dovoljeno.

(8) Izvajalec osebne asistence mora sredstva za izvajanje storitev osebne asistence uporabljati namensko in gospodarno.

(9) Če izvajalec osebne asistence proračunskih sredstev glede na dokazljivo izkazane odhodke za izvajanje osebne asistence za posamezno leto ne porabi ali jih porabi kot neupravičena, mora neporabljen oziroma neupravičeno porabljen sredstva vrniti v proračun Republike Slovenije.

(10) Izvajalcu osebne asistence, ki neupravičeno porabljenih in neporabljenih sredstev ne vrne v proračun Republike Slovenije, do porabe že prejetih sredstev ministrstvo zaustavi financiranje storitev osebne asistence. Izvajalec mora tudi v tem obdobju za uporabnike izvajati osebno asistenco v skladu s sklenjenimi izvedbenimi načrti.

(11) Natančnejši postopek glede mesečnih zahtevkov za izplačila predpiše minister.

X. ZBIRANJE PODATKOV ZA POTREBE IZVAJANJA OSEBNE ASISTENCE

46. člen

(zbiranje, obdelovanje in hramba podatkov za osebno asistenco)

(1) Za zbiranje, shranjevanje, posredovanje in uporabo podatkov, vsebovanih v zbirkah podatkov, ki so potrebni za izvajanje osebne asistence, se uporablja zakon, ki ureja varstvo osebnih podatkov.

(2) Za namene razvoja in izvajanja osebne asistence se podatki, ki so potrebni za načrtovanje vrste in obsega storitev osebne asistence ter spremljanje doseganja kazalnikov uspešnosti, obdelujejo v obliki, ki onemogoča identifikacijo posameznika.

47. člen

(register izvajalcev osebne asistence)

(1) Za potrebe razvoja in izvajanja osebne asistence ministrstvo vodi register izvajalcev osebne asistence.

(2) Register iz prejšnjega odstavka vsebuje naslednje podatke:

1. zaporedno številko vpisa izvajalca osebne asistence in številko odločbe o vpisu v register;
2. naziv in sedež izvajalca osebne asistence;
3. osebno ime odgovorne osebe in pravni status izvajalca;
4. datum začetka izvajanja osebne asistence;
5. kontaktne podatke izvajalca;
6. datum izbrisa in številko ter datum odločbe o izbrisu iz registra izvajalcev osebne asistence.

(3) Podatki, vpisani v register, so javni.

48. člen

(centralna zbirka podatkov)

(1) Ministrstvo za potrebe odločanja o pravici do osebne asistence, načrtovanje politik, spremljanja stanja, nadzor ter za znanstvenoraziskovalne in statistične namene ter centri za socialno delo za namen odločanja o pravici do osebne asistence in spremljanje izvajanja osebne asistence vodijo ter obdelujejo informatizirano zbirko podatkov o uporabnikih osebne asistence in njihovih zakonitih zastopnikih (v nadaljnjem besedilu: centralna zbirka podatkov).

(2) Centralna zbirka podatkov vsebuje:

1. podatke o uporabniku in njegovem zakonitem zastopniku (osebno ime, EMŠO, naslov stalnega oziroma začasnega prebivališča, rojstne podatke, osebno ime in EMŠO zakonitega zastopnika, če ga uporabnik ima, telefonsko številko uporabnika osebne asistence ali zakonitega zastopnika, elektronski naslov uporabnika ali zakonitega zastopnika);
2. podatke o dodatku za pomoč in postrežbo oziroma drugih denarnih prejemkih, ki jih uporabnik prejema iz naslova potrebe po tuji negi in pomoči;

3. podatke o drugih storitvah iz 11. člena tega zakona, do katerih je upravičen uporabnik;
4. podatke o vrsti in stopnji invalidnosti oziroma stopnji telesne okvare;
5. številko in datum izdaje odločbe o priznanju pravice do osebne asistencе;
6. datum izvršljivosti odločbe;
7. datum začetka ter prenehanja izvajanja pravice do osebne asistencе;
8. podatke o storitvah osebne asistencе, ki se uporabniku nudijo;
9. podatke o komunikacijskem dodatku, če je uporabnik do njega upravičen;
10. podatke o odobrenih urah osebne asistencе.

(3) Za namen izvajanja tega člena ministrstvo vzpostavi centralno zbirko podatkov.

(4) Ministrstvo in centri za socialno delo nastopajo kot skupni upravljavci zbirke podatkov iz prvega odstavka tega člena. Ministrstvo deluje kot osrednji skupni upravljavec za celotno obdelavo osebnih podatkov, posamezni centri za socialno delo pa so skupni upravljavci v delu obdelave osebnih podatkov, ki se nanašajo na njihovo pristojnost.

(5) Ministrstvo in centri za socialno delo z medsebojnim dogovorom opredelijo razmejitve svojih nalog in odgovornosti pri skupni obdelavi osebnih podatkov, zlasti glede zagotavljanja pravic posameznikov ter izvajanja ustreznih tehničnih in organizacijskih ukrepov za varstvo osebnih podatkov.

(6) Vsak od upravljavcev je odgovoren za točnost podatkov, ki jih vnese v centralno zbirko podatkov.

(7) Rok hrambe podatkov iz drugega odstavka tega člena je pet let po prenehanju pravice do osebne asistencе.

49. člen **(informatizirana zbirka podatkov za izvajanje in nadzor)**

(1) Ministrstvo za potrebe nadzora nad izvajanjem storitev osebne asistencе, preverjanja pogojev izvajalcev osebne asistencе, porabo javnih sredstev in spremljanje kadrovske strukture pri izvajalcih osebne asistencе ter izvajalci osebne asistencе za izvajanje osebne asistencе, nadzor nad izvajanjem storitev osebne asistencе in spremljanje kadrovske strukture vodijo in obdelujejo podatke v informatizirani zbirki podatkov (v nadaljnjem besedilu: informatizirana zbirka podatkov za izvajanje in nadzor).

(2) Informatizirana zbirka podatkov za izvajanje in nadzor vsebuje podatke o:

1. uporabniku osebne asistencе:

- osebno ime, EMŠO, naslov stalnega oziroma začasnega prebivališča, država bivanja, telefonska številka, elektronski naslov;
- podatke o dodatku za pomoč in postrežbo oziroma drugih denarnih prejemkih, ki jih uporabnik prejema iz naslova potrebe po tuji negi in pomoči;
- podatke o drugih storitvah iz 11. člena tega zakona, do katerih je upravičen uporabnik;
- številko in datum izdaje odločbe o priznanju pravice do osebne asistencе;
- datum izvršljivosti odločbe;
- datum začetka ter prenehanja izvajanja osebne asistencе;
- podatke o storitvah osebne asistencе, ki se uporabniku nudijo;
- podatke o odobrenih urah osebne asistencе;
- izvedbeni načrt uporabnika in izvedene ure posameznih osebnih asistentov pri uporabniku;
- urnik dela posameznega osebnega asistenta pri uporabniku;
- sorodstveno razmerje do osebnega asistenta (da ali ne).

2. osebnih asistentih:

- osebno ime, EMŠO, naslov stalnega ali začasnega prebivališča, država bivanja, telefonska številka, elektronski naslov;
- podatke o usposobljenosti iz 31. člena tega zakona;
- podatke o pravni podlagi za delo;
- podatke o opravljenih urah osebne asistencije pri posameznem uporabniku (datum in ura začetka in konca izvajanja storitev osebne asistencije ter število ur storitev osebne asistencije, vključno z nadurami, odsotnostjo in urami nadomeščanja);
- urnik dela osebnih asistentov pri posameznem uporabniku;
- metapodatki naprave ob prijavi v informacijski sistem.

3. strokovnih vodjih in usklajevalcih pri izvajalcu:

- osebno ime, EMŠO, naslov stalnega ali začasnega prebivališča, država bivanja, telefonska številka, elektronski naslov;
- podatke o strokovni izobrazbi iz druge točke prvega odstavka 13. člena tega zakona;
- podatke o usposobljenosti iz 31. člena tega zakona;
- podatke o pravni podlagi za delo;
- metapodatki naprave ob prijavi v informacijski sistem.

(3) Ministrstvo in izvajalci osebne asistencije nastopajo kot skupni upravljavci informatizirane zbirke podatkov za izvajanje in nadzor. Ministrstvo deluje kot osrednji skupni upravljavec za celotno obdelavo osebnih podatkov, posamezni izvajalci osebne asistencije pa so skupni upravljavci v delu obdelave osebnih podatkov, ki se nanaša na izvajanje osebne asistencije v okviru njihovega izvajanja dejavnosti osebne asistencije.

(4) Ministrstvo in izvajalci osebne asistencije z medsebojnim dogovorom opredelijo razmejitve svojih nalog in odgovornosti pri skupni obdelavi osebnih podatkov, zlasti glede zagotavljanja pravic posameznikov ter izvajanja ustreznih tehničnih in organizacijskih ukrepov za varstvo osebnih podatkov.

(5) Vsak od upravljavcev je odgovoren za točnost podatkov, ki jih vnese v centralno zbirko podatkov.

(6) Za namen izvajanja tega člena ministrstvo vzpostavi informacijski sistem.

(7) Podatki iz 1. točke drugega odstavka tega člena se brišejo pet let po prenehanju pravice do osebne asistencije, razen podatkov iz prve, druge, tretje, devete, desete in enajste alineje, ki se brišejo pet let od konca koledarskega leta po vnosu spremembe teh podatkov v zbirko.

(8) Podatki iz 2. in 3. točke drugega odstavka tega člena se brišejo pet let po prenehanju pravne podlage za delo na področju osebne asistencije, razen podatkov iz četrte, pete in šeste alineje 2. točke drugega odstavka tega člena, ki se brišejo pet let od konca koledarskega leta po vnosu osebnih podatkov v zbirko.

50. člen

(pridobivanje podatkov za centralno zbirko podatkov)

(1) Podatki iz 48. člena tega zakona se zbirajo neposredno od uporabnika oziroma njegovega zakonitega zastopnika ter po uradni dolžnosti iz zbirk podatkov iz drugega odstavka tega člena. Uporabnik oziroma njegov zakoniti zastopnik centru za socialno delo posreduje vse podatke, o katerih pooblaščen organi in organizacije ne vodijo zbirk podatkov.

(2) Ministrstvo in centri za socialno delo podatke iz prvega in drugega odstavka tega člena brezplačno pridobivajo iz obstoječih zbirk podatkov naslednjih upravljavcev:

1. Ministrstva za notranje zadeve – podatke iz centralnega registra prebivalstva (osebno ime, EMŠO, državljanstvo prebivalca, ki uveljavlja pravice na podlagi tega zakona, stalno ali začasno

- prebivališče, država bivanja, naslov za vročanje, sprememba osebnega imena, podaljšanje in odvzem roditeljske pravice ter datum prenehanja tega ukrepa, odvzem in vrnitev poslovne sposobnosti, skrbništvo ter datum prenehanja tega ukrepa, družinsko razmerje);
2. centrov za socialno delo – podatke o priznanih pravicah in storitvah socialnega vključevanja invalidov, skladno z zakonom, ki ureja socialno vključevanje invalidov, o priznanju pravice dodatka za nego otroka, o pridobitvi ali prenehanju statusa družinskega pomočnika oziroma pravice do oskrbovalca družinskega člana, odločbo o rejniški dejavnosti oziroma osebno ime in EMŠO rejnika ter podatek o priznanju pravice ter višini do dodatka za pomoč in postrežbo, skladno z zakonom, ki ureja področje socialno varstvenih prejemkov;
 3. Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije – podatke iz zbirke podatkov o uživalcih dodatka za pomoč in postrežbo po zakonu, ki ureja pokojninsko in invalidsko zavarovanje (osebno ime, EMŠO, datum priznanja pravice, vrsta potrebe po tuji pomoči in postrežbi in znesek dodatka za pomoč in postrežbo) ter podatke o osebah, ki imajo priznano kategorijo invalidnosti ali telesno okvaro na podlagi zakona, ki ureja področje pokojninskega in invalidskega zavarovanja (osebno ime, EMŠO, datum priznanja pravice);
 4. upravnih enot – podatke o vojnih invalidih (osebno ime, EMŠO, naslov stalnega ali začasnega prebivališča, datum izdaje odločbe o pravici do dodatka za pomoč in postrežbo);
 5. Agencije Republike Slovenije za javnopravne evidence in storitve – podatke iz poslovnega registra (matična in davčna številka, naziv in sedež poslovnega subjekta, tekoči račun poslovnega subjekta);
 6. Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije – podatke o prijavi v obvezna socialna zavarovanja za osebne asistente, strokovne vodje in usklajevalce osebne asistence pri izvajalcih osebne asistence (osebno ime, EMŠO, podlaga za prijavo v zavarovanje, datum začetka in prenehanja zavarovanja, delovni oziroma zavarovalni čas);
 7. Ministrstva za vzgojo in izobraževanje – podatke o osebah, ki so vključene v izvajanje vzgojno-izobraževalnih programov (osebno ime, EMŠO, obdobje vključitve, vrsta programa), in podatke o izvajalcu vzgojno-izobraževalnega programa;
 8. Ministrstva za visoko šolstvo, znanost in inovacije – na podlagi EMŠO podatke o osebah vpisanih v visokošolske študijske programe (osebno ime, študijsko leto, stopnja in vrsta študijskega programa in visokošolski zavod, ki ga izvaja);
 9. Finančne uprave Republike Slovenije – podatke iz davčnega registra za izvajalce osebne asistence (davčna številka, firma oziroma ime, sedež in naslov, številke plačnih računov v Republiki Sloveniji, podatke o postopkih zaradi insolventnosti in postopkih prisilnega prenehanja) in podatke iz knjigovodske evidence (poravnane zapadle obvezne dajatve in druge denarne nedavčne obveznosti);
 10. Zavoda Republike Slovenije za zaposlovanje – evidence programov aktivne politike zaposlovanja in evidence brezposelnih (osebno ime, EMŠO, naslov stalnega ali začasnega prebivališča, datum vpisa v evidenco, obdobje vključitve in vrsta evidence oziroma programa) ter evidence invalidov, ki so pridobili status po zakonu, ki ureja področje zaposlitvene rehabilitacije in zaposlovanja invalidov (osebno ime, EMŠO, naslov stalnega ali začasnega prebivališča, datum odločbe o podelitvi statusa invalida);
 11. Ministrstva za solidarno prihodnost – podatke o oblikah in vrstah pravic po zakonu, ki ureja dolgotrajno oskrbo (osebno ime, EMŠO, naslov stalnega ali začasnega prebivališča, datum izdaje odločbe, datum začetka uveljavljanja pravice);
 12. Zavoda Republike Slovenije za šolstvo – evidenca oseb, ki so bile razvrščene na podlagi izvida in mnenja strokovne komisije za razvrščanje otrok in mladostnikov z motnjami v telesnem in duševnem razvoju oz. je bila usmerjena v program vzgoje in izobraževanja kot otrok kot otrok s posebnimi potrebami na podlagi zakona, ki ureja področja usmerjanja otrok s posebnimi potrebami (osebno ime, EMŠO, datum odločbe o usmerjanju);
 13. Ministrstva za pravosodje – kazenska evidenca in evidenca prekrškovnih organov (osebno ime, EMŠO, naslov stalnega ali začasnega prebivališča, datum odločbe o prekršku oziroma kaznivem dejanju, vrsta prekrška oziroma kaznivega dejanja).

(3) Zaradi točnosti in ažurnosti podatkov iz prejšnjega člena se lahko centralna zbirka podatkov na podlagi EMŠO povezuje s Centralnim registrom prebivalstva in vsemi zbirkami iz prejšnjega odstavka.

51. člen
(pridobivanje podatkov za informatizirano zbirko podatkov za izvajanje in nadzor)

(1) Podatki iz druge, tretje, četrte, pete, sedme in osme alineje 1. točke drugega odstavka 49. člena tega zakona se v informatizirano zbirko podatkov za izvajanje in nadzor pridobivajo iz centralne zbirke podatkov.

(2) Zaradi točnosti in ažurnosti podatkov se lahko informatizirana zbirka podatkov za izvajanje in nadzor na podlagi EMŠO povezuje s centralno zbirko podatkov iz 48. člena tega zakona.

(3) Podatke iz drugega odstavka 49. člena tega zakona, razen podatkov iz prvega odstavka tega člena, pridobiva izvajalec osebne asistence od uporabnika, osebnega asistenta, strokovnega vodje in usklajevalca. Izvajalec in osebni asistent podatke vnašata v informatizirano zbirko podatkov za izvajanje in nadzor.

52. člen
(posredovanje podatkov)

Ministrstvo centru za socialno delo, zaradi spremljanja izvajanja storitev osebne asistence iz pete točke drugega odstavka 41. člena tega zakona, lahko posreduje podatke iz četrte alineje 2. točke drugega odstavka 49. člena tega zakona.

XI. NADZOR NAD IZVAJANJEM OSEBNE ASISTENCE

53. člen
(nadzor)

(1) Inšpekcijski nadzor nad izvajanjem določb tega zakona in predpisov, izdanih na njegovi podlagi, izvaja socialna inšpekcija.

(2) Nadzor nad pravilnostjo in zakonitostjo izvajanja storitev osebne asistence izvajajo tudi drugi organi, v okviru svojih pristojnosti, ki v primeru kršitev, obvestijo ministrstvo.

(3) Nadzor pravnih razmerij in pravnih podlag za izvajanje dela posameznikov v zvezi z izvajanjem storitev osebne asistence izvaja inšpekcija nadzora delovnih razmerij.

(4) Ministrstvo izvaja nadzor nad izvajanjem pogodbe z izvajalcem osebne asistence.

(5) Koordinatorji spremljajo izvajanje izvedbenega načrta.

(6) Spremljanje iz prejšnjega odstavka se opravlja kot redno spremljanje izvajanja osebne asistence in kot izredno, kadar obstojijo okoliščine, ki vzbujajo dvom v pravilnost njegovega izvajanja. O izvedenih aktivnostih v okviru spremljanja center za socialno delo sestavi poročilo, ki ga v primeru ugotovljenih nepravilnosti posreduje ministrstvu.

54. člen
(pristojnost socialne inšpekcije)

(1) Socialna inšpekcija izvaja nadzor nad:

– izvajalci osebne asistence, ki so vpisani v register izvajalcev osebne asistence iz 47. člena tega zakona,

- osebnimi asistenti na delovnem mestu in
- uporabniki oziroma njihovimi zakonitimi zastopniki na domu uporabnika.

(2) V postopku nadzora nad izvajanjem storitev osebne asistence se opravlja zlasti:

- preverjanje izpolnjevanja določb tega zakona,
- skladnost izvedbenih načrtov s tem zakonom in podzakonskimi akti,
- skladnost izvajanja storitev osebne asistence z izvedbenim načrtom.

(3) V primeru ugotovljenih nepravilnosti inšpektor odredi izvajalcu osebne asistence ukrepe, potrebne za odpravo nepravilnosti oziroma za zmanjšanje možnosti za njihovo ponovitev, kot jih določata zakon, ki ureja socialno varstvo, ter zakon, ki ureja inšpekcijski nadzor, in izreka sankcije v skladu s tem zakonom.

(4) Uporabniku, pri katerem so ugotovljene ponavljajoče se kršitve tega zakona, socialna inšpekcija, začasno ali trajno, odvzame pravico do osebne asistence.

55. člen

(nadzor ministrstva nad poslovanjem izvajalcev osebne asistence)

(1) Ministrstvo izvaja nadzor poslovanja izvajalcev osebne asistence, in sicer nad:

- pravilnostjo izstavljenih računov za opravljene storitve osebne asistence,
- namensko porabo proračunskih sredstev v skladu s predpisi s področja osebne asistence,
- porabo proračunskih sredstev v skladu s predpisi, ki urejajo javne finance.

(2) Ministrstvo na podlagi opravljenega nadzora iz prejšnjega odstavka lahko zahteva:

- popravek izstavljenega računa za opravljene storitve osebne asistence,
- odpravo nepravilnosti v zvezi z izpolnjevanjem pogojev za izvajanje osebne asistence v skladu s predpisi s področja osebne asistence,
- vračilo neupravičeno pridobljenih sredstev z zakonitimi zamudnimi obrestmi,
- vračilo neporabljenih sredstev z zakonitimi zamudnimi obrestmi,
- vračilo nenamensko porabljenih sredstev z zakonitimi zamudnimi obrestmi.

XII. KAZENSKÉ DOLOČBE

56. člen

(prekrški uporabnika)

Z globo od 250 do 3.000 eurov se kaznuje uporabnik ali zakoniti zastopnik, če:

1. ne zagotavlja varnosti in zdravja osebnega asistenta ter varnosti uporabnika z zagotavljanjem in uporabo ustreznih tehničnih ali medicinskih pripomočkov (drugi odstavek 19. člena);
2. ne spoštuje zasebnosti ter osebne integritete osebnega asistenta ob upoštevanju pravic, ki izhajajo iz delovnopravne zakonodaje ter predpisov s področja varnosti in zdravja pri delu (tretji odstavek 19. člena);
3. izvaja nadlegovanje in trpinčenje osebnega asistenta na delovnem mestu (tretji odstavek 19. člena);
4. se finančno okorišča s sredstvi, namenjenimi za izvajanje storitev osebne asistence (tretji odstavek 19. člena);
5. ne potrdi opravljenih ur storitev osebne asistence za pretekli mesec ali potrdi poročilo o opravljenih urah storitev osebne asistence, ki niso bile izvedene (tretji odstavek 19. člena in drugi odstavek 23.);
6. ne opravi usposabljanja v skladu s tem zakonom pred prvim koriščenjem storitev osebne asistence oziroma najpozneje v dveh mesecih od začetka izvajanja osebne asistence (prvi odstavek 32. člena);

7. se dodatno ne usposablja vsaj šest ur v koledarskem letu (peti odstavek 32. člena);
8. nepravilno ali lažno prikazuje podatke v izvedbenem načrtu ali vlogi za uveljavljanje pravice do osebne asistencije (18. in 34. člen);
9. ne obvesti koordinatorja o vrnitvi v domače okolje v osmih dneh po vrnitvi (šesti odstavek 37. člena);
10. ne javi sprememb v povezavi z zdravstvenim stanjem, aktivnostjo in spremembo socialnih okoliščin, ki vplivajo na upravičenost do osebne asistencije spremembe vrst, ter vrste in višin dodatka za pomoč in postrežbo oziroma drugih denarnih prejemkov zaradi potrebe po tuji negi in pomoči (drugi odstavek 43. člena);
11. ne sofinancira storitev osebne asistencije v skladu s 45. členom tega zakona (drugi odstavek 45. člena).

57. člen

(prekrški pravne in fizične osebe, ki izvajajo osebno asistenco)

(1) Z globo od 500 do 5.000 eurov se za prekršek kaznuje pravna oseba, če:

1. ne upošteva omejitve opravljenih ur storitev osebne asistencije s strani samostojnih podjetnikov posameznikov (tretji odstavek 17. člena);
2. ne pripravi izvedbenega načrta skladno z 18. členom;
3. ne izvaja obveznosti izvajanja storitev osebne asistencije iz 21. člena;
4. ne upošteva postopka odstopa od izvedbenega načrta (četrti odstavek 21. člena);
5. ne poroča o izvajanju osebne asistencije v skladu z 22. členom;
6. ne vnaša mesečnih urnikov dela osebnih asistentov (drugi odstavek 23. člena);
7. nepravilno ali lažno prikazuje podatke v informacijskem sistemu ali izvedbenem načrtu (23. in 18. člen);
8. ne zagotavlja usposabljanj osebnim asistentom (tretji odstavek 31. člena);
9. ne zagotavlja usposabljanj za uporabnika oziroma zakonitega zastopnika (32. člen);
10. ne zagotavlja osebne asistencije v skladu z odločbo in izvedbenim načrtom (38. in 18. člen);
11. ne porablja najprej sredstev iz naslova sofinanciranja storitev osebne asistencije, pridobljenih od uporabnikov in sredstev, pridobljenih iz drugih javnih virov (šesti odstavek 45. člena);
12. sredstva za izvajanje storitev osebne asistencije ne uporablja namensko in gospodarno (osmi odstavek 45. člena).

(2) Z globo od 500 do 5.000 eurov se za prekršek kaznuje odgovorna oseba pravne osebe izvajalca osebne asistencije, če stori prekršek iz prejšnjega odstavka.

(3) Z globo od 250 do 2.000 eurov se za prekršek kaznuje osebni asistent, če:

1. osebne asistencije ne izvaja v skladu z izvedbenim načrtom (18. člen);
2. ne evidentira opravljenih storitev osebne asistencije (tretji odstavek 23. člena);
3. ne spoštuje zasebnosti in integritete uporabnika (četrti odstavek 19. člena).

58. člen

(višina globe v hitrem prekrškovnem postopku)

Za prekrške iz tega zakona se sme v hitrem postopku izreči globa tudi v znesku, ki je višji od najnižje predpisane globe, določene s tem zakonom.

XIII. PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

59. člen

(prehodno obdobje za vključitev v informacijski sistem in vnos urnikov v informacijski sistem)

(1) Izvajalec osebne asistencije se mora vključiti v informacijski sistem na podlagi prvega odstavka 23. člena tega zakona najpozneje v enem mesecu od začetka uporabe tega zakona.

(2) Izvajalec osebne asistencije v sodelovanju z uporabnikom oziroma zakonitim zastopnikom začne z izvajanjem obveznosti iz drugega odstavka 23. člena tega zakona najpozneje v šestih mesecih od začetka uporabe tega zakona.

60. člen

(prehodno obdobje potrjevanja opravljenih ur storitev osebne asistencije pri uporabniku)

Osebni asistenti začnejo z dnevnim evidentiranjem opravljenih ur storitev osebne asistencije pri uporabniku iz tretjega odstavka 23. člena tega zakona najpozneje v enem mesecu od začetka uporabe tega zakona.

61. člen

(prehodno obdobje za izdajo odločb uporabnikom storitev iz 11. člena tega zakona)

(1) Uporabnikom osebne asistencije, ki imajo na dan uveljavitve tega zakona priznana pravica do osebne asistencije in hkrati koristijo tudi pravico do vodenja in varstva ter zaposlitve pod posebnimi pogoji oziroma pravico do drugih podpor pri zaposlovanju in socialnem vključevanju, ki so financirane iz javnih virov in so urejene v predpisih s področja socialnega varstva in zaposlovanja invalidov oziroma so vključeni v izvajanje vzgojno-izobraževalnih programov v skladu s predpisi, ki urejajo področje vzgoje in izobraževanja, se najpozneje v šestih mesecih od začetka uporabe tega zakona po uradni dolžnosti izda nova odločba o pravici do osebne asistencije z upoštevanjem 5. točke drugega odstavka 38. člena tega zakona.

(2) Pri izdaji odločbe iz prejšnjega odstavka se upoštevajo veljavna odločba o priznani pravici do osebne asistencije, veljavni dogovor o vključitvi v druge storitve iz tretjega odstavka 11. člena tega zakona, ter določba glede odštevanja ur osebne asistencije v skladu z dosedanjimi predpisi.

62. člen

(prehodno obdobje za upoštevanje omejitve števila osebnih asistentov družinskih članov)

Ne glede na četrty in peti odstavek 17. člena tega zakona lahko uporabniku zagotavljata storitve osebne asistencije največ dva družinska člana, vendar ne dlje kot šest mesecev od začetka uporabe tega zakona.

63. člen

(prehodno obdobje za spremembo izvedbenih načrtov)

Obstoječi izvedbeni načrti se uporabljajo do izdaje nove odločbe, spremembe, ki vpliva na izvajanje osebne asistencije, oziroma najdlje šest mesecev od začetka uporabe tega zakona.

64. člen

(izpolnjevanje pogoja javnega interesa za obstoječe izvajalce osebne asistencije)

Pogoj pridobljenega statusa iz drugega odstavka 12. člena tega zakona ne velja za izvajalce osebne asistencije, ki so na dan začetka uporabe tega zakona že vpisani v register izvajalcev osebne asistencije.

65. člen

(ponovna ocena pri obstoječih uporabnikih osebne asistencije)

(1) Pri uporabnikih, ki so pravico do osebne asistencije pridobili na podlagi Zakona o osebni asistenci (Uradni list RS, št. 10/17, 31/18 in 172/21), in pri katerih je v postopku ponovne ocene iz 40. člena tega zakona priznan manjši obseg ur osebne asistencije, do storitev osebne asistencije niso upravičeni ali je ugotovljena drugačna opredelitev vrst storitev osebne asistencije, komisija v mnenju iz 37. člena tega zakona obrazloži razloge za zmanjšanje, drugačno opredelitev vrst storitev ali odvzem pravice. Pri obrazložitvi mnenja komisija izhaja iz pogojev za pridobitev pravice do osebne asistencije, veljavnih na dan pridobitve pravice upošteva dokumentacijo, na podlagi katere je uporabnik pridobil pravico do osebne asistencije, mnenje in standardizirani ocenjevalni obrazec, ki sta se uporabljala v času pridobitve te pravice.

(2) Prvi postopek ponovne ocene uporabnikov, ki so pravico do osebne asistencije pridobili pred začetkom uporabe tega zakona, izvede center za socialno delo po uradni dolžnosti najpozneje do konca leta 2030, in sicer upošteva vrstni red, da se s postopki začne najprej pri uporabnikih, ki imajo najdlje priznana pravica.

66. člen (dokončanje postopkov)

Postopki, ki so se začeli pred uveljavitvijo tega zakona, se končajo v skladu z dosedanjimi predpisi.

67. člen (prenos dejavnosti, zaposlenih in premoženja iz Inštituta na ZPIZ)

(1) Z dnem začetka uporabe tega zakona (v nadaljnjem besedilu: dan prenosa) se na ZPIZ prenese dejavnost Izvedenskega oddelka Inštituta, ki izvaja naloge v zvezi z osebno asistenco ter premoženje, vezano na delovanje tega oddelka.

(2) Inštitut in ZPIZ skleneta sporazum, s katerim določita način prenosa dejavnosti, seznam delavcev, ki z dnem prenosa preidejo na delodajalca prevzemnika in seznam premoženja, ki se prenese na ZPIZ.

(3) Z dnem prenosa, dogovorjenim v sporazumu iz prejšnjega odstavka, preidejo pogodbene in druge pravice in obveznosti iz delovnih razmerij delavcev Inštituta, ki na dan uporabe tega zakona opravljajo naloge v zvezi z osebno asistenco, na ZPIZ v skladu s 75. členom Zakona o delovnih razmerjih (Uradni list RS, št. 21/13, 78/13 – popr., 47/15 – ZZSDT, 33/16 – PZ-F, 52/16, 15/17 – odl. US, 22/19 – ZPosS, 81/19, 203/20 – ZIUPOPĐVE, 119/21 – ZČmIS-A, 202/21 – odl. US, 15/22, 54/22 – ZUPŠ-1, 114/23, 136/23 – ZIUZDS in 70/25 – ZUTD-I; v nadaljnjem besedilu: ZDR-1).

(4) ZPIZ in Inštitut uskladita svoja kadrovska načrta in izpeljeta postopke v skladu s 75. in 76. členom ZDR-1.

68. člen (varovana osnovna plača)

(1) Če je strokovnemu vodji ali usklajevalcu osebne asistencije, ki je na dan uporabe tega zakona zaposlen pri izvajalcu osebne asistencije, osnovna plača v pogodbi o zaposlitvi določena v obsegu upravičenih stroškov, določenih v Pravilniku o osebni asistenci (Uradni list RS, št. 26/22, 27/23 71/23, 10/24, 110/24 in 5/25), in je ta glede na določbe V. poglavja tega zakona višja, se mu do izenačitve obeh zneskov izplačuje višji znesek plače.

(2) Cena storitev ure osebne asistencije krije tudi razliko v plači iz prejšnjega odstavka. Če je osnovna plača višja od upravičenih stroškov, določenih v Pravilniku o osebni asistenci (Uradni list RS, št. 26/22, 27/23 71/23, 10/24, 110/24 in 5/25), pa le do skrajne višine n-kratnika upravičenih stroškov, določenih v Pravilniku o osebni asistenci (Uradni list RS, št. 26/22, 27/23 71/23, 10/24, 110/24 in 5/25).

69. člen
(posvetovalno telo za osebno asistenco)

Posvetovalno telo za osebno asistenco iz 4. člena tega zakona se ustanovi najpozneje v šestih mesecih od začetka uporabe tega zakona.

70. člen
(podzakonski akti)

(1) Minister izda predpise iz 4., 18., 31., 32., 33., 36., 37., 38., 44. in 45. člena tega zakona v šestih mesecih po uveljavitvi tega zakona.

(2) Uredba o organih v sestavi ministrstev (Uradni list RS, št. 35/15, 62/15, 84/16, 41/17, 53/17, 52/18, 84/18, 10/19, 64/19, 64/21, 90/21, 101/21, 117/21, 78/22, 91/22, 25/23, 127/23, 19/24 in 65/25) se uskladi s tem zakonom v šestih mesecih po uveljavitvi tega zakona.

71. člen
(prenehanje veljavnosti in podaljšanje uporabe)

Z dnem uveljavitve tega zakona preneha veljati Zakon o osebni asistenci (Uradni list RS, št. 10/17, 31/18 in 172/21), ki pa se uporablja do začetka uporabe tega zakona, razen 6. člena, tretjega odstavka 9. člena in šestega odstavka 21. člena.

72. člen
(začetek veljavnosti in uporabe)

Ta zakon začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije, uporabljati pa se začne 1. januarja 2027.

II. OBRAZLOŽITEV

K 1. členu:

Konvencija Združenih narodov o pravicah invalidov (v nadaljnjem besedilu: Konvencija), ki jo je Slovenija ratificirala leta 2008, je prvi zavezujoči dokument Združenih narodov o človekovih pravicah invalidov, ki v 19. členu določa, da države pogodbenice te konvencije priznavajo enako pravico vsem invalidom, da živijo v skupnosti in enako kot drugi odločajo ter sprejemajo učinkovite in ustrezne ukrepe, ki jim omogočajo polno uživanje te pravice ter polno vključenost v skupnost in sodelovanje v njej, ter zagotavljajo, da:

- a) imajo invalidi enako kot drugi možnost izbrati stalno prebivališče in se odločiti, kje in s kom bodo živeli in jim ni treba bivati v posebnem okolju;
- b) imajo invalidi dostop do različnih storitev na domu ter bivalnih in drugih podpornih storitev v skupnosti, vključno z osebno pomočjo, potrebno za življenje in vključitev v skupnost, ter za preprečevanje osamljenosti ali izločevanja iz skupnosti;
- c) so storitve v skupnosti ter objekti in naprave, ki so namenjene vsem prebivalcem, enako dostopni invalidom in se prilagajajo njihovim potrebam.

Namen zakona je omogočanje polnega in učinkovitega sodelovanja v družbi na vseh področjih življenja, skladno z določbami Konvencije.

Predlog zakona ureja pravico do osebne asistencije, postopek in način uveljavljanja pravice, določa pravice in obveznosti izvajalcev osebne asistencije, vzpostavlja mehanizme nadzora in financiranje same pravice. Pravica do osebne asistencije omogoča invalidu, da živi samostojno in aktivno ter je enakopravno vključen v družbo.

K 2. členu:

Definicija osebne asistencije je navedena na način, da invalidom zagotavlja polno in enakopravno uživanje vseh človekovih pravic in temeljnih svoboščin. Opremljena je kot pomoč uporabniku pri vseh tistih opravilih in dejavnostih, ki jih ne more izvajati sam zaradi vrste in stopnje invalidnosti, ne more izvajati sam, a jih vsakodnevno potrebuje doma in izven doma, da lahko živi neodvisno, aktivno in je enakopravno vključen v družbo. Pri osebni asistenci je ključna vloga uporabnika, zato mu je zagotovljena svobodna izbira tako izvajalca osebne asistencije kot osebnega asistenta.

Osebni asistent je oseba, ki nima posebnih znanj ali kvalifikacij, vendar lahko pomaga uporabniku do neodvisnega in aktivnejšega življenja. Opremlitev osebne asistencije poudarja, da uporabnik ne more aktivnosti izvajati sam zaradi vrste in stopnje invalidnosti, torej naslavlja vsakodnevno pomoč najtežjim invalidom.

Na podlagi zakona je uporabniku omogočena prosta izbira izvajalca osebne asistencije in osebnega asistenta.

Pri osebni asistenci je ključno, da mora imeti uporabnik sam ali preko svojega zakonitega zastopnika, kadar ga ima, nadzor nad organizacijo in oblikovanjem lastne storitve osebne asistencije. To pomeni, da mora biti pri njenem izvajanju aktiven. Osebna asistencija mora biti prilagojena potrebam, zmožnostim, življenjskim okoliščinam in željam uporabnika. V primeru, da uporabnik ni zmožen sam upravljati osebne asistencije, naloge uporabnika v odnosu do osebnega asistenta izvaja njegov zakoniti zastopnik. Določba tudi definira, da se kot uporabnik osebne asistencije razume upravičenec oziroma njegov zakoniti zastopnik, če ga le ta ima. S tem se odpravlja dvom v vseh primerih, ko zakoniti zastopnik predstavlja podaljšano roko uporabnika in zanj ureja zadeve, povezane z osebno asistenco.

Že Konvencija države pogodbenice zavezuje, da invalidom omogočijo neodvisno življenje. Iz načel neodvisnega življenja izhaja, da uporabnik samostojno odloča o tem, kdaj in kako bo izvedena aktivnost

osebne asistencije, pri čemer za njeno izvedbo potrebuje pomoč druge osebe, ki sledi uporabnikovem navodilom skladno z njegovimi možnostmi in invalidnostjo oziroma navodilom njegovega zakonitega zastopnika.

K 3. členu:

Pravica do osebne asistencije je pravica, ki jo Republika Slovenija uzakonila že z Zakonom o osebni asistenci (Uradni list RS, št. 10/17). Naloge, ki so bile s tem v zvezi poverjene Republiki Sloveniji, ostajajo nespremenjene. Naloga države je tako predvsem načrtovanje razvoja dejavnosti osebne asistencije ter njeno usklajevanje z drugimi področji socialne varnosti, zagotavljanje pogojev za čim bolj enakomerno dostopnost, zagotavljanje pogojev in sredstev za izobraževanje in usposabljanje, financiranje postopkov za uveljavljanje te pravice ter sredstev za izvajanje storitev osebne asistencije.

K 4. členu:

Za obravnavo in sprejem stališč ter priporočil o stanju, izvajanju enotne politike, prednostnih nalogah osebne asistencije ter glede pravic iz V. poglavja zakona bo skrbelo posebno posvetovalno telo za osebno asistenco, ki ga bodo sestavljali različni deležniki, in sicer poleg predstavnikov vladne strani (ministrstev, pristojnih za invalidsko varstvo, za javno upravo, finance, institucionalno varstvo in dolgotrajno oskrbo ter Socialne inšpekcije) bodo vanj vključeni tudi predstavniki uporabnikov, izvajalcev osebne asistencije kot delodajalcev, sindikata, kot tudi predstavniki koordinatorjev invalidskega varstva, Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije, Nacionalnega sveta invalidskih organizacij, Inštituta Republike Slovenije za socialno varstvo.

Posvetovalno telo bo imenoval minister na podlagi prejetih predlogov upravičenih predlagateljev, predstavnike izvajalcev osebne asistencije pa bo imenoval na podlagi javnega poziva ministrstva. Strokovna, administrativna in tehnična dela za posvetovalno telo bo opravljalo ministrstvo, pristojno za invalidsko varstvo, posvetovalno telo pa enkrat letno poročalo Vladi Republike Slovenije, Ekonomsko - socialnemu svetu in Svetu za invalide o sprejetih stališčih in priporočilih posvetovalnega telesa. Ministrstvo posvetovalnemu telesu sprotno posreduje navodila, ki jih posreduje izvajalcem osebne asistencije in imajo vpliv na izvajanje storitve osebne asistencije (kot npr. obvestilo o ustreznosti pripravljenih finančnih poročil, načinu oddaje zahtevkov za izplačilo itd). Posvetovalno telo bo vodil predstavnik ministrstva, pristojnega za invalidsko varstvo, člani posvetovalnega telesa pa za svoje delo ne bodo plačani. Pravila o delovanju posvetovalnega telesa, s katerimi se podrobneje uredijo vprašanja, ki jih zakon ne ureja, predpiše minister.

K 5. členu:

Člen napotuje na uporabo Zakona o splošnem upravnem postopku pri uveljavljanju pravice do osebne asistencije v primerih, ko posamezna vprašanja v tem zakonu niso urejena drugače.

Drugi odstavek določa, da so vsi zahtevki, odločbe in pritožbe po tem zakonu takse prosti.

K 6. členu:

Pravica do osebne asistencije je zagotovljena vsakomur, ki izpolnjuje s predlogom zakona določene pogoje, torej pod enakimi pogoji, ne glede na njegov dohodek ali premoženje ter njegov status invalidnosti.

Upravičenec lahko uveljavlja pravico do osebne asistencije, če je oseba invalid, zaradi invalidnosti potrebuje pomoč pri opravljanju vsakodnevnih opravil, vezanih na samostojno osebno in družinsko življenje, vključevanje v okolje, izobraževanje in zaposlitev, sam ali s pomočjo zakonitega zastopnika izvaja aktivnosti, navedene v predlogu zakona, ali izkaže interese za zaposlitev, redno ali izredno izobraževanje ali usposabljanje ali vključitev v vodenje in varstvo ter zaposlitev pod posebnimi pogoji, je državljan Republike Slovenije s stalnim prebivališčem v Republiki Sloveniji ali tujec, ki ima stalno prebivališče v Republiki Sloveniji, je v času uveljavljanja pravice že dopolnil 18 let in ni še dosegel

zgornje starostne meje, ki je v zakonu, ki ureja pokojninsko in invalidsko zavarovanje, določena za pridobitev starostne pokojnine, živi ali bi želel živeti v samostojnem ali skupnem gospodinjstvu zunaj celodnevne institucionalne oskrbe ter potrebuje osebno asistenco v obsegu najmanj 30 ur tedensko. Minimalni obseg 30 ur tedensko je določen kot prag, ki zagotavlja, da je pravica osebne asistencije namenjena osebam z resnejšimi in trajnejšimi oviranostmi, ki za neodvisno življenje potrebujejo večjo in bolj kontinuirano pomoč.

Uporabnikom storitev vodenja in varstva ter zaposlitve pod posebnimi pogoji ali drugih podpor pri zaposlovanju in socialnem vključevanju, ki so financirane iz javnih virov in so urejene v predpisih s področja socialnega varstva in zaposlovanja invalidov oziroma vzgojno-izobraževalnimi programi v skladu s predpisi, ki urejajo področje vzgoje in izobraževanja se za ugotovitev izpolnjevanja pogoja doseganja vstopnega praga do pravice do osebne asistencije, to je 30 ur tedensko, upošteva tisti obseg pomoči, ko mu zgoraj naštetih storitev niso na voljo.

Namen osebne asistencije je v pomoči pri aktivnem in samostojnem življenju. Za storitev osebne asistencije je bistvena aktivnost, za sta spodnja in zgornja vezani obdobje delovne aktivnosti. Najnižja spodnja meja je določena pri starosti 18 let, ko osebe tudi pridobijo poslovno sposobnost. Zgornja meja je vezana na možnost pridobitve starostne pokojnine ob doseženih petnajstih letih zavarovalne dobe oz. dokler je na podlagi ponovne ocene upravičenosti priznan pravica do osebne asistencije. Med upravičence do osebne asistencije ne spadajo osebe, ki potrebujejo samo podporno negovalno oskrbo oziroma so v vegetativnem stanju, ter osebe, ki potrebujejo le storitve osebne asistencije iz sklopa storitev, namenjenih osebni pomoči uporabnika, ter storitve pomoči pri pripravljanju hrane in kuhanju, pomoči pri čiščenju in vzdrževanju bivalnih prostorov ter pomoči pri vsakodnevnih nakupih in nakupih predmetov trajne rabe. Osebe, ki so v vegetativnem stanju ali potrebujejo samo podporno negovalno oskrbo, praviloma aktivnosti ne morejo izkazati, zato zanje storitve osebne asistencije niso ustrezne.

K 7. členu:

Eden izmed pogojev za pridobitev pravice do osebne asistencije je okoliščina, da je oseba invalid, ki ga za potrebe izvajanja tega zakona, le-ta opredeljuje kot:

- osebo, ki je pridobila status invalida po zakonu, ki ureja zaposlitveno rehabilitacijo in zaposlovanje invalidov, ali zakonu o usposabljanju in zaposlovanju invalidov,
- invalida I., II. ali III. kategorije po zakonu, ki ureja pokojninsko in invalidsko zavarovanje,
- invalida, ki je pridobil pravice na podlagi zakona, ki ureja socialno vključevanje invalidov ali varstvo duševno in telesno prizadetih oseb,
- osebe z ugotovljeno najmanj 90-odstotno telesno okvaro zaradi izgube vida ali 70-odstotno telesno okvaro zaradi izgube sluha ali najmanj 80-odstotno telesno okvaro, s tem, da je najnižji odstotek posamične telesne okvare, ki se sešteva, vsaj 70 odstotkov,
- osebo z opredeljeno gluhoslepoto v skladu z odredbo, ki določa vrsto in stopnjo telesnih okvar,
- vojaški vojni invalid, vojaški mirnodobni invalid ali civilni invalid vojne po zakonu, ki ureja pravice vojnih invalidov,
- osebo, ki je bila razvrščena na podlagi izvida in mnenja strokovne komisije za usmerjanje otrok s posebnimi potrebami oziroma je bila usmerjena v posebni program vzgoje in izobraževanja kot otrok z motnjo v duševnem razvoju, slep ali slaboviden otrok, gluhi ali naglušni otrok, gibalno oviran otrok ali kot otrok z več motnjami na podlagi zakona, ki ureja usmerjanje otrok s posebnimi potrebami,
- invalida, ki je pridobil status invalida po predpisih drugih držav članic Evropske unije.

Izjemoma lahko oseba, ki še ni pridobila odločbe o invalidnosti ali telesni okvari, vendar je na podlagi potrdila zdravnika specialista ugotovljeno, da pri njej obstaja trajna okvara, ki temelji na spremembah v zdravstvenem stanju, ki jih ni mogoče odpraviti z zdravljenjem ali ukrepi medicinske rehabilitacije, zaradi katere potrebuje pomoč v skladu s tem zakonom in ne potrebuje le podporne negovalne oskrbe oziroma

je v vegetativnem stanju, pridobi pravico do osebne asistencе, vendar le za čas ugotavljanja invalidnosti na eni izmed podlag iz prvega odstavka, ki ne traja dlje kot dve leti od dokončnosti odločbe o pravici do osebne asistencе. V tem času je namreč treba sprožiti postopek za oceno invalidnosti ali telesne okvare na podlagi predpisov iz prvega odstavka tega člena in po zaključenem postopku vložiti vlogo za ponovno oceno upravičenosti do osebne asistencе.

K 8. členu:

Oseba, ki je lahko upravičena do osebne asistencе, mora biti tudi aktivna. Kot aktivnost se šteje vključevanje v:

- skrb za svojega otroka, ki še ni dopolnil 18 let starosti in pred tem še ni pridobil popolne poslovne sposobnosti, ali svojim otrokom, nad katerim mu je bila z odločbo priznana podaljšana roditeljska pravica oziroma skrbništvo;
- zaposlitev ali aktivnosti aktivnega iskalca zaposlitve,
- aktivnosti rednega in izrednega programa izobraževanja oziroma usposabljanja,
- vodenje in varstvo ter zaposlitev pod posebnimi pogoji ali
- druge aktivnosti vključevanja v družbo na lokalnem, regionalnem, državnem ali mednarodnem nivoju.

Aktivna zaposlitev predstavlja kakršno koli opravljanje dela na podlagi pogodbe o zaposlitvi, podjemne pogodbe, samostojnega podjetništva ali prostovoljnega dela ter vodenje in varstvo ter zaposlitev pod posebnimi pogoji. Aktivno iskanje zaposlitve pomeni, da se posameznik aktivno udeležuje razgovorov za zaposlitev, aktivno išče načine sodelovanja z drugimi subjekti na trgu zaposlovanja. Aktivno iskanje zaposlitve posameznik dokazuje s potrdilom evidence brezposelnih oseb pri Zavodu Republike Slovenije za zaposlovanje. V aktivnosti rednega in izrednega programa izobraževanja oziroma usposabljanja spada redna ali izredna vključitev v šolske programe, študij, usposabljanja, večerne šole ter tudi vključenost v Center za izobraževanje, rehabilitacijo in usposabljanje ali Center za usposabljanje, delo in varstvo. Druge aktivnosti vključevanja v družbo pa se izkazujejo kot npr. aktivno sodelovanje na športnem, kulturnem, umetniškem področju, družbena aktivnost v okviru nevladnih organizacij in vseh drugih sferah družbenega življenja. Med dokazila o vključitvi v druge aktivnosti družbenega življenja spadajo različna potrdila društev o vključevanju v aktivnosti, potrdila o udeležbi in dosežkih na dogodkih oziroma tekmovanjih, račun za izvedene aktivnosti uporabnika in podobno. Vsaka dejanska aktivnost posameznika je lahko upoštevana kot aktivnost in se kot taka upošteva v okviru ocenjevanja same pravice do osebne asistencе.

Pri osebah, ki potrebujejo stalno prisotnost osebne asistencе, pa se bo štelo, da je aktivnost podana, če bodo izkazali, da bi jim osebna asistencа omogočila nadaljevanje že obstoječih aktivnosti iz prejšnjega odstavka ali preprečila izgubo dosežene stopnje samostojnosti.

K 9. členu:

Določajo se storitve osebne asistencе. Posamezne naloge znotraj storitve so razvrščene v pet sklopov, in sicer:

- storitve, namenjene osebni pomoči uporabnika (temeljna dnevna opravila),
- storitve, namenjene pomoči v gospodinjstvu in drugih dnevnih opravilih (podporna dnevna opravila),
- spremstvo,
- pomoč na delovnem mestu in v izobraževalnem procesu oziroma usposabljanju ter drugih dejavnostih in aktivnostih, vključno s pomočjo pri aktivnem iskanju zaposlitve,
- pomoč pri komunikaciji.

Vse naloge, ki jih opravlja osebni asistent, se izvajajo v prisotnosti uporabnika in po njegovih navodilih. Katera od storitev se bo izvajala pri posameznem uporabniku, je odvisno od njegovih potreb in želja. Storitve, navedene v tem členu, predstavljajo okvir pomoči uporabniku pri izvajanju vseh aktivnosti. V nekaterih sklopih storitev je tudi pomoč uporabniku pri vsakdanjih opravilih, kot na primer čiščenje,

kuhanje ipd. Tovrstna opravila se nanašajo na pomoč pri tistih opravilih, ki bi jih uporabnik lahko opravil sam, če ne bi bil oviran. Osebni asistenti torej opravijo delo po navodilih uporabnika kot njegova podaljšana roka, v obsegu, kot bi to delo uporabnik opravil sam. Navodila uporabnika v teh primerih ne smejo prekoračiti obsega in načina pomoči v smislu nalaganja dodatnega dela osebnemu asistentu, ki ga sam uporabnik ne bi opravljal. Pri izvajanju storitev osebne asistence je treba spoštovati integriteto in dostojanstvo osebnih asistentov.

Nadalje se opredeljuje prisotnost osebnega asistenta v času nočnega počitka (kar predstavlja redno spanje uporabnika kot posledice osnovne človekove potrebe, ki je bistvenega pomena za dobro duševno in telesno zdravje vsakega človeka) kot storitev osebne asistence le v primerih, ko bi pri uporabniku zaradi odsotnosti osebnega asistenta lahko bilo ogroženo njegovo zdravstveno stanje, ki izvira iz specifik njegove vrste invalidnosti, in bi lahko privedlo do življenjske ogroženosti.

K 10. členu:

Gluha, slepa ali gluhoslepa oseba, ki je dopolnila 18 let starosti in je državljan Republike Slovenije s stalnim prebivališčem v Republiki Sloveniji ali tujec, ki ima stalno prebivališče v Republiki Sloveniji, ter potrebuje pomoč pri komunikaciji in spremstvu v obsegu 30 ur na mesec, je upravičena do komunikacijskega dodatka.

Komunikacijski dodatek se zagotavlja v dveh oblikah, in sicer kot storitev osebne asistence v obsegu 30 ur na mesec, lahko pa uporabnik namesto teh storitev izbere denarno nadomestilo v višini dodatka za pomoč in postrežbo pri opravljanju večine osnovnih življenjskih potreb, določenem v zakonu, ki ureja pokojninsko in invalidsko zavarovanje.

Za uveljavljanje komunikacijskega dodatka je treba vložiti vlogo, ki poleg sestavin, določenih z zakonom, ki ureja splošni upravni postopek, vsebuje tudi podatke, da izmed storitev osebne asistence potrebuje pomoč pri komunikaciji in spremstvu, glede morebitnega prejemanja denarnega prejemka, njegovi višini in številko računa, če želi dodatek prejemati v obliki denarnega nadomestila. Prav tako bo k vlogi treba priložiti dokazila oziroma se bodo le-ta predložila v okviru postopka pred organom (odločba in izvedensko mnenje), da ima vlagatelj najmanj 95-odstotno izgubo sluha po Fowler-Sabinu, 3., 4. ali 5. kategorijo slepote ali slabovidnosti po definiciji slabovidnosti, gluhoslepoto od 1. do 5. kategorije slepote in slabovidnosti in obojestranske izgube sluha najmanj 50 odstotkov po Fowler-Sabinu.

O pravici do komunikacijskega dodatka bo odločal pristojni center za socialno delo, ki bo izdal odločbo brez pridobitve mnenja komisije. Pravica se bo pridobila že s prvim dnem naslednjega meseca po vložitvi vloge, kadar se bo izplačala v denarnem prejemku, sicer pa z dnem izvršljivosti odločbe.

V primeru, da bi upravičenec do komunikacijskega dodatka tekom izvajanja pravice želel izrabljati drugo obliko dodatka, bo pristojni center za socialno delo izdal spremembo odločbe.

K 11. členu:

Natančneje se določa razmerje med storitvami osebne asistence in drugimi storitvami. Celodnevno institucionalno varstvo v skladu s predpisi, ki urejajo področje socialnega, zdravstvenega varstva ter vzgoje in izobraževanja, dolgotrajna bolnišnična obravnava v skladu s predpisi, ki urejajo področje zdravstvenega varstva dolgotrajna, pravica do celodnevne dolgotrajne oskrbe v instituciji, pravica do dnevne dolgotrajne oskrbe pri izvajalcu dolgotrajne oskrbe, pravica do dolgotrajne oskrbe na domu in pravica do oskrbovalca družinskega člana, ki ureja dolgotrajno oskrbo, storitve socialnega vključevanja prebivanja s podporo v skladu z zakonom, ki ureja socialno vključevanje invalidov, in prestajanje zaporne kazni, se izključujejo s pravico do osebne asistence.

Celodnevno institucionalno varstvo se zagotavlja preko celega leta, tudi ob praznikih, vikendih in počitnicah.

Nasprotno pa se s to pravico ne izključuje storitev pomoči na domu po zakonu, ki ureja socialno varstvo. V tem primeru se v izvedbenem načrtu število odobrenih ur osebne asistencije zmanjša za število odobrenih ur iz naslova pomoči na domu po zakonu, ki ureja socialno varstvo.

Pravica do osebne asistencije pa se ne izvaja sočasno s pravico do vodenja in varstva ter zaposlitve pod posebnimi pogoji ali pravico do drugih podpor pri zaposlovanju in socialnem vključevanju, ki so financirane iz javnih virov in so urejene v predpisih s področja socialnega varstva in zaposlovanja invalidov oziroma vzgojno-izobraževalnimi programi v skladu s predpisi, ki urejajo področje vzgoje in izobraževanja.

Zaradi vključenosti oseb v vodenje in varstvo ter zaposlitev pod posebnimi pogoji oziroma druge podpore pri zaposlovanju in socialnem vključevanju, ki so financirane iz javnih virov in so urejene v predpisih s področja socialnega varstva in zaposlovanja invalidov, oziroma vzgojno-izobraževalne programe v skladu s predpisi, ki urejajo področje vzgoje in izobraževanja, se navedene druge storitve ne smejo izvajati sočasno s pravico do osebne asistencije. V nasprotnem primeru bi prišlo do dvojnega financiranja storitev.

K 12. členu:

Osebno asistenco kot nepridobitno dejavnost izvajajo izvajalci osebne asistencije, ki so vpisani v register izvajalcev osebne asistencije, in sicer so to lahko humanitarne organizacije in invalidske organizacije s podeljenim statusom v skladu z zakonom, ki ureja humanitarne oziroma invalidske organizacije, zavodi in društva zasebnega prava s pridobljenim statusom delovanja v javnem interesu na področju invalidskega, socialnega varstva ali za opravljanje humanitarne dejavnosti na področju socialnega varstva.

K 13. členu:

Določba opredeljuje pridobitev in ohranjanje statusa izvajalca osebne asistencije. Izvajalec osebne asistencije se vpiše v register izvajalcev osebne asistencije, če:

- bo izvajal osebno asistenco za najmanj deset uporabnikov,
- ima zaposlenega enega ali več strokovnih vodij, katerih skupni delovni čas ne sme presegati 40 ur tedensko, z opravljenim strokovnim izpitom v skladu z 69. členom Zakona o socialnem varstvu, ki ni bil pravnomočno obsojen za kaznivo dejanje zoper življenje in telo, spolno nedotakljivost, premoženje oziroma zoper človekove pravice in svoboščine, iz evidence pravnomočnih sodb oziroma sklepov o prekrških za fizične osebe pa ne izhaja, da je storil diskriminatorno dejanje zaradi invalidnosti,
- ima zaposlenega enega usklajevalca osebne asistencije za polni delovni čas ali več usklajevalcev, katerih skupni delovni čas ne sme presegati 40 ur tedensko, za potrebe vodenja dela osebnih asistentov, pri čemer mora imeti najmanj izobrazbo, pridobljeno po študijskem programu prve stopnje, oziroma izobrazbo, ki ustreza ravni izobrazbe, pridobljene po študijskih programih prve stopnje, in je v skladu z zakonom, ki ureja slovensko ogrodje kvalifikacij, uvrščena na 7. raven slovenskega ogrodja kvalifikacij, in ni bil pravnomočno obsojen za kaznivo dejanje zoper nasilje, spolno nedotakljivost oziroma kršitev enakopravnosti, iz evidence pravnomočnih sodb oziroma sklepov o prekrških za fizične osebe pa ne izhaja, da je storil diskriminatorno dejanje zaradi invalidnosti, če osebni asistenti opravijo najmanj 6.960 ur storitev osebne asistencije na mesec. Za vsakih nadaljnjih 5.220 opravljenih ur storitev osebne asistencije na mesec zaposli dodatnega usklajevalca osebne asistencije za polni delovni čas ali več usklajevalcev, katerih skupni delovni čas ne sme presegati 40 ur tedensko,
- mu ni bila s pravnomočno sodbo sodišča izrečena prepoved izvajanja storitev s področja socialnega varstva,
- ima dokazilo o izpolnjevanju statusnih pogojev,

- na dan preverjanja nima neporavnanih zapadlih obveznosti iz naslova obveznih dajatev in drugih denarnih nedavčnih obveznosti v skladu z zakonom, ki ureja finančno upravo v znesku 50 evrov ali več.

Izvajalec osebne asistence mora za ohranitev statusa izpolnjevati zgoraj naštetе pogoje in mora biti vključen in uporabljati informacijski sistem, določen s tem zakonom.

Status izvajalca pridobi na podlagi odločbe, ki jo izda ministrstvo. Slednje nato izvajalca vpiše v register izvajalcev osebne asistence.

Izvajalec osebne asistence mora ministrstvu pisno sporočiti vsako spremembo, dejstvo in okoliščino, ki je pomembna za ohranitev statusa, predhodno ali najkasneje v osmih dneh od nastanka spremembe. Pisno sporočilo pomeni sporočilo v obliki dopisa ali sporočilo po elektronski pošti.

Če izvajalec osebne asistence ne izpolnjuje pogojev, določenih za pridobitev statusa, ima tri mesece časa, da izpolni te zakonske pogoje. Rok začne teči zadnjega dne v mesecu, ko teh pogojev ne izpolnjuje. Izpolnitev pogojev dokazuje s predložitvijo dokazil o izpolnitvi pogojev (npr. pogodba o zaposlitvi, vrednotnica uporabnika itd.). V tem času se pri uporabnikih osebna asistenca izvaja nemoteno.

K 14. členu:

Določajo se pogoji za prenehanje statusa izvajalca osebne asistence in izbris izvajalca iz registra izvajalcev osebne asistence. O prenehanju statusa odloči ministrstvo z odločbo.

Status izvajalca preneha, če:

- eno leto ne izvaja storitev osebne asistence po tem zakonu,
- preneha obstajati,
- ne izpolnjuje pogojev iz prvega odstavka prejšnjega člena oz. jih glede števila uporabnikov, strokovnih vodij ali usklajevalcev osebne asistence ne izpolni v roku, navedenem v prejšnjem členu,
- s sredstvi za izvajanje storitev osebne asistence ne ravna namensko in gospodarno v skladu s predpisi, ki opredeljujejo osebno asistenco,
- ne predloži z zakonom določenih poročil,
- ni vključen in ne uporablja informacijskega sistema.

Status izvajalca pa lahko preneha, če:

- ne izvaja storitev osebne asistence v skladu s predpisi, ki urejajo osebno asistenco, in pogodbo,
- so bile v nadzoru ugotovljene nepravilnosti.

V vseh zgoraj naštetih taksativnih primerih se postopek prenehanja začne po uradni dolžnosti, razen v primeru prenehanja obstoja izvajalca osebne asistence ali zaradi ugotovljenih nepravilnosti, kjer pa se postopek začne na podlagi predloga upravičenega predlagatelja, in sicer izvajalca osebne asistence ali izvajalca nadzora.

V primeru prenehanja izvajalca osebne asistence je izvajalec dolžan zagotavljati izvajanje osebne asistence do dneva prenehanja statusa.

Ministrstvo v register izvajalcev osebne asistence vpiše številko in datum odločbe ter datum izbrisa izvajalca osebne asistence.

K 15. členu:

Določa se obveznost izvajalca osebne asistence revidirati računovodske izkaze na način, da za vsako poslovno leto zagotovijo revizorjevo poročilo o dogovorjenih postopkih, s katerimi revizijska družba, ustanovljena v skladu z zakonom, ki ureja revidiranje, poda mnenje:

- da so javna sredstva, prejeta zaradi izvajanja osebne asistence, prikazana na posebnem kontu,
- da so skupni stroški, ki se nanašajo na več dejavnosti, razmejeni po ključu delitve tako, da izvajanje osebne asistence bremeni le tisti del skupnih stroškov, ki je neposredno povezan in potreben za njeno izvajanje skladno z določbami tega zakona in podzakonskimi akti,
- o ustreznosti delitve skupnih stroškov po ključu razmejitev iz druge alineje tega odstavka,
- da so javna sredstva za izvajanje osebne asistence porabljena namensko za plačilo upravičenih stroškov skladno z določbami tega zakona in podzakonskimi akti.

Izvajalci osebne asistence ministrstvu predložijo s strani revizorja potrjena letna poročila skupaj z revizorjevim poročilom o opravljenih dogovorjenih postopkih najpozneje v 30 dneh po njihovem prejemu oziroma najpozneje do konca junija za preteklo koledarsko leto.

K 16. členu:

Določa se, da ministrstvo za izvajanje storitev osebne asistence sklene pogodbo z izvajalcem osebne asistence. Obvezne sestavine pogodbe so določitev območja, na katerem bo izvajalec osebne asistence predvidoma izvajal osebno asistenco, opredelitev dolžnosti in oblike poročanja o izvajanju osebne asistence, navedba načina financiranja, varstva osebnih podatkov, določitev pogodbene sankcije, ki bi nastale zaradi izvajanja osebne asistence v nasprotju z izvedbenim načrtom, ter opredelitev drugih sestavin, ki so pomembne za izvajanje osebne asistence.

K 17. členu:

Določba opredeljuje osebnega asistenta. Osebni asistent je fizična oseba, ki opravlja osebno asistenco pri izvajalcih osebne asistence na podlagi pogodbe o zaposlitvi ali kot samostojni podjetnik posameznik, če sam opravlja delo osebnega asistenta in ima opravljeno usposabljanje v skladu s tem zakonom, ter ni bila pravnomočno obsojena zaradi kaznivega dejanja zoper življenje in telo, spolno nedotakljivost, premoženje ali zoper človekove pravice in svoboščine, ali iz evidence pravnomočnih sodb oziroma sklepov o prekrških za fizične osebe pa ne izhaja, da je storila diskriminatorno dejanje zaradi invalidnosti.

Osebni asistent, ki opravlja delo kot samostojni podjetnik posameznik, opravlja storitve osebne asistence največ v obsegu, kot velja za zaposlene na podlagi zakona, ki ureja delovna razmerja.

Pri posameznem izvajalcu osebne asistence lahko osebni asistenti, ki opravljajo delo kot samostojni podjetniki posamezniki, v tekočem mesecu opravijo storitve osebne asistence največ v obsegu 20 odstotkov vseh opravljenih ur storitev osebne asistence v tekočem mesecu.

Določa se, da osebno asistenco pri uporabniku opravlja največ en družinski član uporabnika. Za družinskega člana uporabnika pa se šteje:

- zakonec ali zunajzakonski partner,
- otrok ali otrok osebe iz prejšnje alineje,
- starš ali starš osebe iz prve alineje tega odstavka,
- brat ali sestra,
- stari starš ali stari starš osebe iz prve alineje tega odstavka,
- vnuk ali vnukinja,
- rejnik ali rejnica oziroma njegov zakonec ali zunajzakonski partner,
- sorodni po svaštvu do vštetega drugega kolena.

Uporabnik, ki ima priznano pravico do osebne asistencije v obsegu več kot 80 ur na teden, si za osebne asistenta izbere še enega družinskega člana.

Z omejevanjem družinskih članov uporabnika se zagotavlja uporabnikom neodvisno življenje. S tem se uresničuje tudi temeljni namen Konvencije, ki je v uresničevanju pravice do dostojanstva, enakega obravnavanja, samostojnega življenja in sodelovanja v družbi. Osebna asistencija daje možnost spreminjanja položaja invalidov v družbi, in sicer iz položaja pasivnih prejemnikov pomoči v aktivne oblikovalce lastnega življenja. Če so osebni asistenti tretje osebe, se za uporabnika izboljša možnost socializacije in vključevanja v družbo, kar je v njihovo korist in v skladu z načeli osebne asistencije.

Nadalje je urejeno nadomeščanje zaposlenih osebnih asistentov. Zaposlene osebne asistente lahko nadomestijo zaposleni osebni asistenti ali pa osebni asistenti, ki delo opravljajo kot samostojni podjetniki posamezniki. Nadomeščanje zaposlenih osebnih asistentov lahko opravljajo tudi osebni asistenti, ki izpolnjujejo pogoje za osebne asistenta in opravljajo delo na podlagi podjemne pogodbe, kot začasno ali občasno delo dijakov in študentov ali kot začasno ali občasno delo upokojevc, vendar največ v obsegu, ki je z zakonom, ki ureja trg dela, določen kot letna omejitev dela upokojevc v koledarskem letu.

Med bolniško odsotnostjo, dopustom ali drugimi odsotnostmi z dela v skladu z zakonom, ki ureja delovna razmerja, osebne asistenta lahko nadomešča drug osebni asistent, ne glede na zakonske omejitve. S tem se omogoči lažje nadomeščanje, saj osebnih asistentov na trgu dela primanjkuje.

K 18. členu:

Določba opredeljuje izvedbeni načrt, ki je pisni dogovor o storitvah osebne asistencije, ki jih uporabnik potrebuje glede na odločbo o pravici do osebne asistencije, in ga skupaj pripravita uporabnik in izbrani izvajalec osebne asistencije. Izvedbeni načrt mora biti pripravljen v sodelovanju z uporabnikom po uporabnikovih željah tako, da se storitve osebne asistencije izvajajo v največjo korist uporabnika.

Izvedbeni načrt vsebuje podatke o uporabniku, podatke o zakonitem zastopniku, če ga uporabnik ima, podatke o izbranem izvajalcu osebne asistencije, z odločbo o pravici do osebne asistencije priznано število ur osebne asistencije, sklope storitev osebne asistencije, ki se bodo izvajali, obseg in vrsto storitev osebne asistencije v primeru, ko uporabnik ni vključen v storitve iz 11. člena tega zakona oziroma za čas, ko storitve iz 11. člena tega zakona niso na voljo, obseg in vrsto storitev osebne asistencije za čas, ko je uporabnik vključen v storitve iz 11. člena, opredelitev obsega ur izvajanja osebne asistencije (navesti je treba število ur, priznanih z odločbo, število ur drugih storitev v skladu z zakonom ter število ur, ki se bodo pri uporabniku dejansko izvedle), predvideno število osebnih asistentov, ki jih uporabnik potrebuje, izjava uporabnika, da bo uporabljal ustrezne tehnične pripomočke, ki jih lahko uveljavlja na podlagi veljavnih predpisov, s čimer se bodo zagotavljali varnost pri delu in varovanje zdravja osebnega asistenta ter varnost uporabnika, določbo, da je dopustna storitev spremstva v obliki vožnje avtomobila (osebni prevoz) zgolj z vozilom, ki ga zagotavlja uporabnik, in na njegove stroške, izjava uporabnika glede sofinanciranja, navedba dolžnosti sporočanja sprememb in dogovorjene posebnosti in opombe (npr. časovni načrt izvajanja, načrt nadomeščanja osebnih asistentov, osebne podatke osebnih asistentov itd.).

Podpisan izvedbeni načrt izvajalec osebne asistencije pošlje centru za socialno delo, ki načrt posreduje koordinatorju invalidskega varstva. Izvajalec osebne asistencije seznaniti osebnega asistenta s taksativno naštetimi deli izvedbenega načrta, ki se nanašajo na njegovo delo. Kadar je uporabnik vključen v storitve, ki izhajajo iz pravice do vodenja, varstva in zaposlitve pod posebnimi pogoji ali pravice do drugih podpor pri zaposlovanju in socialnem vključevanju, ki so financirane iz javnih virov in so urejene v predpisih s področja socialnega varstva in zaposlovanja invalidov oziroma vzgojno-izobraževalnimi programi v skladu s predpisi, ki urejajo področje vzgoje in izobraževanja, je dolžan centru za socialno

delo predložiti dogovor, iz katerega izhaja obseg ur vključenosti, oz. dokazilo izvajalca o obdobju nezagotavljanja programa ali storitve.

Ob vsaki novi odločbi, ki spreminja vrsto storitev in obseg ur osebne asistence, in vsaki spremembi, ki se nanaša na spremembe podatkov, navedenih v izvedbenem načrtu, je potrebno narediti nov izvedben načrt in ga predložiti pristojnemu centru za socialno delo.

Obrazec izvedbenega načrta bo določil minister in bo objavljen na spletišču javne uprave.

K 19. členu:

Določa izvajanje osebne asistence, ki se opravlja v prisotnosti uporabnika in po njegovih navodilih, skladno z izvedbenim načrtom.

Uporabnik je odgovoren za zagotavljanje in uporabo ustreznih medicinskih in tehničnih pripomočkov, ki jih lahko uveljavlja na podlagi veljavnih predpisov, s čimer se zagotavljajo varnost in varovanje zdravja osebnega asistenta ter varnost uporabnika. Na tak način se varuje zdravje osebnega asistenta na delovnem mestu. Če lahko uporabnik na podlagi veljavne zakonodaje uveljavlja in pridobi medicinske in tehnične pripomočke, jih je dolžan tudi uporabljati in s tem olajšati delo osebnemu asistentu in hkrati varovati njegovo zdravje na delovnem mestu.

Določa se tudi odgovornost uporabnika, da pri izvajanju storitev osebne asistence spoštuje zasebnost ter osebno integriteto osebnega asistenta ob upoštevanju pravic, ki izhajajo iz delovnopravne zakonodaje ter predpisov s področja varnosti in zdravja pri delu, pri tem pa ne sme izvajati nadlegovanja in trpinčenja osebnega asistenta na delovnem mestu v skladu z delovnopravno in kazensko zakonodajo, se finančno okoriščati s sredstvi, namenjenimi za izvajanje storitev osebne asistence, se mora evidentirati v informacijski sistem, oziroma ne sme potrditi poročila o opravljenih urah storitev osebne asistence, ki niso bile izvedene.

Prav tako je osebni asistent dolžan varovati osebne podatke in spoštovati zasebnost ter osebno integriteto uporabnika.

K 20. členu:

Določena je obveznost izvajanja osebne asistence. Izvajalci osebne asistence morajo izvajati osebno asistenco skladno z odločbo, izvedbenim načrtom in pogodbo.

Drugi odstavek določa, da osebnega asistenta izbereta skupaj uporabnik in izvajalec. Pri tem je treba upoštevati voljo uporabnika.

K 21. členu:

Določba nudi zaščito uporabniku v primeru, da osebni asistent ne izvaja dogovorjenih del in nalog, ki jih je uporabnik načrtoval in so mu bile priznane z izvedbenim načrtom.

Če uporabnik glede osebnega asistenta postavlja zahteve, ki predstavljajo kršitev delovnopravne in kazenske zakonodaje, ali jih izvajalec ne more izpolniti v odnosu do asistenta ali če uporabnik ne ravna v skladu z izvedbenim načrtom, lahko izvajalec odstopi od izvajanja izvedbenega načrta. Uporabniku se izvajanje osebne asistence zagotovi pri drugem izvajalcu. V vmesnem času, vendar največ dva meseca jo mora izvajati tedanji izvajalec. O odstopu in razlogih zanj je izvajalec osebne asistence dolžan pisno obvestiti koordinatorja. Pisno sporočilo pomeni sporočilo v obliki dopisa ali sporočilo po elektronski pošti.

Izvajalec osebne asistence odstopi od izvedbenega načrta tudi, če uporabnik krši določila izvajanja osebne asistence, navedena v tem zakonu, in je onemogočeno nadaljnje izvajanje osebne asistence. Pred odstopom od izvedbenega načrta mora izvajalec pisno (v obliki dopisa ali po elektronski pošti) opozoriti uporabnika na kršitev in na možnost odstopa, če bo uporabnik ponovno kršil obveznosti v

enem letu od prejema opozorila in pridobiti pozitivno mnenje koordinatorja. V primeru odstopa od izvedbenega načrta je izvajalec dolžan zagotoviti izvajanje osebne asistencе, dokler se ne zagotovi njeno izvajanje z drugim izvajalcem osebne asistencе, a največ dva meseca od odstopa. Določba nudi varstvo uporabniku ne glede na njegove kršitve dogovora o izvajanju osebne asistencе in preprečuje, da se pri uporabniku ne bi izvajalce storitve osebne asistencе.

K 22. členu:

Izvajalec je dolžan pristojnemu koordinatorju enkrat letno poročati o izvajanju osebne asistencе pri uporabniku. Koordinator enkrat letno poroča ministrstvu o vseh asistencah, ki jih koordinira.

K 23. členu:

Za potrebe izvajanja nadzora porabe finančnih sredstev v okviru izvajanja storitev osebne asistencе ministrstvo vzpostavi informacijski sistem.

Izvajalec osebne asistencе se mora vključiti v informacijski sistem, v katerega vnaša zahtevane podatke, z uporabnikom pa vneseta mesečni urnik dela osebnih asistentov (najkasneje do zadnjega dne v mesecu za naslednji mesec), ki ga izvajalec v primeru sprememb sprotno posodablja. Uporabnik mora opravljene ure storitev osebne asistencе potrditi v začetku meseca za pretekli mesec. Potrjevanje bo izvedel na uporabniku najlažji način. Prav tako osebni asistent dnevno evidentira izvajanje storitev osebne asistencе pri uporabniku, in sicer z vnosom podatka o začetku in koncu izvajanja storitev osebne asistencе.

K 24. členu:

Opredeljena je sestava plače osebnega asistenta, strokovnega vodje in usklajevalca osebne asistencе, ki je sestavljena iz osnovne plače in dodatkov.

K 25. členu:

Določa se višina osnovne plače osebnega asistenta, strokovnega vodje in usklajevalca osebne asistencе, in sicer kot n-kratnik minimalne plače, določene z zakonom, ki ureja minimalno plačo. Usklajevanje zneska minimalne plače v skladu z določbami Zakona o minimalni plači (Uradni list RS, št. 13/10, 92/15 in 83/18) bo imelo posledico v spremenjeni višini osnovne plače osebnega asistenta, strokovnega vodje ali usklajevalca osebne asistencе.

Osnovna plača osebnega asistenta, zaposlenega za polni delovni čas se določa v višini 1,06-kratnika minimalne plače, usklajevalca osebne asistencе, zaposlenega za polni delovni čas, pa v višini 1,57 kratnika minimalne plače oziroma 1,67 kratnika minimalne plače, če ima tak usklajevalec opravljen strokovni izpit v skladu z zakonom, ki ureja področje socialnega varstva. Osnovna plače strokovnega vodje pa bo odvisna od števila uporabnikov, za katere skrbi posamezni izvajalec osebne asistencе. V ta namen so predvidene štiri različne višine osnovnih plač, in sicer če je strokovni vodja zaposlen pri izvajalcu osebne asistencе, ki skrbi do vključno 19 uporabnikov, znaša osnovna plača 1,71 kratnika minimalne plače, če je zaposlen pri izvajalcu osebne asistencе, ki skrbi od 20 do 59 uporabnikov, znaša osnovna plača 1,91 kratnika minimalne plače, če je zaposlen pri izvajalcu osebne asistencе, ki skrbi od 60 do 119 uporabnikov, znaša osnovna plača 2,11 kratnika minimalne plače, in če je zaposlen pri izvajalcu osebne asistencе, ki skrbi za 120 ali več uporabnikov, pa znaša osnovna plača 2,31 kratnika minimalne plače.

K 26. členu:

Osebnemu asistentu, strokovnemu vodji in usklajevalcu osebne asistencе pripadajo poleg osnovne plače tudi dodatki, in sicer:

- za delovno dobo pod pogoji in v višini, določeni s kolektivno pogodbo za javni sektor,
- za delo v posebnih pogojih dela, ki izhajajo iz razporeditve delovnega časa, in sicer za nočno delo, za nadurno delo, za delo v nedeljo, na dan, ki je z zakonom določen kot dela

prost dan, za delo v deljenem delovnem času in za redno delo v popoldanskem času, pod pogoji in v višini, določeni s kolektivno pogodbo za javni sektor, pri čemer se dodatek za delo v nedeljo in dodatek za delo na dan, ki je z zakonom določen kot dela prost dan, med seboj izključujeta.

Prav tako so zaradi zahtevnosti del predvideni tudi posebni dodatki za osebne asistente, in sicer:

- dodatek za zahtevnejše delo, ki pripada za čas, ko pod takimi pogoji dela, in znaša:
 - o 3 % za delo pri uporabniku, ki ima z odločbo priznanih od 81 do vključno 120 ur storitev osebne asistence,
 - o 14 % za delo pri uporabniku, ki ima z odločbo priznanih 121 ali več ur storitev osebne asistence,
- dodatek za posebne obremenitve, ki pripada za čas, ko pod takimi pogoji dela, če ima uporabnik diagnosticirano amiotrofično lateralno sklerozo (ALS), ali se hrani preko perkutane endoskopske gastrostome ali preko nazogastrične sonde, ali ima traheostomo, ali potrebujejo dihalni aparat 24 ur na dan ali komunicira neverbalno preko komunikatorja, kar mora uporabnik izkazati izvajalcu osebne asistence z zdravniškim potrdilom, in znaša:
 - o 15 %, če gre za uporabnika, ki ima z odločbo priznanih do 80 ur storitev osebne asistence,
 - o 12 %, če gre za uporabnika, ki ima z odločbo priznanih od 81 do vključno 120 ur storitev osebne asistence,
 - o 8 %, če gre za uporabnika, ki ima z odločbo priznanih 121 ali več ur storitev osebne asistence.

K 27. členu:

Osebnih asistentov, strokovnih vodjev in usklajevalcev osebne asistence so upravičeni do:

- povračila stroškov prehrane med delom in stroškov prevoza na delo in z dela pod pogoji in v višini, določeni s kolektivno pogodbo za dejavnost zdravstva in socialnega varstva, kot velja za delodajalce in pri njih zaposlene javne uslužbenke, za katere velja zakon, ki ureja skupne temelje sistema plač v javnem sektorju, s tem da povračilo stroškov prevoza na delo in z dela ne sme presegati več kot četrtino zneska minimalne plače, razen v izjemnih primerih na strani uporabnika, ki jih predhodno odobri ministrstvo,
- povračila stroškov prevoza na službeni poti, in ne gre za primer iz 11. točke drugega odstavka 18. člena tega zakona, in sicer največ do zneska, ki se ne všteta v davčno osnovo v skladu z uredbo, ki ureja davčno obravnavo povračil stroškov in drugih dohodkov iz delovnega razmerja za prevoz z javnimi prevoznimi sredstvi, za prevoz, ki se izvaja z osebnim avtomobilom ali kombiniranim vozilom v komercialne namene, ali za najem osebnega avtomobila.

Uporabnik je tisti, ki v skladu z zakonom izbira osebnega asistenta glede na njun odnos in ujemanje pri izvajanju storitev osebne asistence. Iz navedenega razloga je ministrstvo pri določitvi višjih stroškov prihoda na delo in iz dela osebnemu asistentu tudi do zdaj, na podlagi veljavnega Pravilnika o osebni asistenci, upoštevalo razloge na strani uporabnika. Osebnih asistentov v tem odnosu že sam privoli v delo pri oddaljenem uporabniku, zato se pri odločanju o višjih potnih stroških osebnega asistenta upoštevajo dejstva in potrebe na strani uporabnika. Obrazložen zahtevek za odobritev višjih potnih stroškov osebnemu asistentu izvajalec osebne asistence odda na ministrstvo, ki o zahtevku odloči glede na konkretne okoliščine.

K 28. členu:

Osebnih asistentov, strokovnih vodjev in usklajevalcev osebne asistence so upravičeni do jubilejne nagrade.

Jubilejna nagrada pripada izvajalcu osebne asistencije, ki je pridobil status po tem zakonu ali Zakonu o osebni asistenci (Uradni list RS, št. 10/17, 31/18 in 172/21), v zvezi z opravljanjem del osebne asistencije, strokovnega vodje ali usklajevalca osebne asistencije.

Znesek izplačila je vezan na višino jubilejne nagrade, določene z veljavno kolektivno pogodbo za dejavnost zdravstva in socialnega varstva, kot velja za delodajalce in pri njih zaposlene javne uslužbenke, za katere velja zakon, ki ureja skupne temelje sistema plač v javnem sektorju.

Jubilejna nagrada se bo izplačala v naslednjem mesecu po izpolnitvi pogojev.

K 29. členu:

Osebni asistenti, strokovni vodje in usklajevalci osebne asistencije so upravičeni do letnega dopusta, na katerega dolžino vplivajo kriteriji, določeni v tem členu, in sicer:

- dolžina delovne dobe po 1. točki 36. člena kolektivne pogodbe za dejavnost zdravstva in socialnega varstva,
- zahtevnost del v dolžini, ki jo določa 2. točka 36. člena kolektivne pogodbe za dejavnost zdravstva in socialnega varstva, in sicer za osebne asistente v obsegu, ki velja za V. tarifno skupino, za strokovne vodje in usklajevalce osebne asistencije pa v obsegu, ki velja za VII. tarifno skupino,
- večje fizične obremenitve (dvigovanje, prenašanje težjih bremen, prisilna drža) v skladu s 3. točko 36. člena kolektivne pogodbe za dejavnost zdravstva in socialnega varstva,
- nočno delo, kot ga določa zakon, ki ureja delovna razmerja, po 5. alineji 4. točke 36. člena kolektivne pogodbe za dejavnost zdravstva in socialnega varstva,
- preostale okoliščine, določene z zakonom, ki ureja delovna razmerja, vendar le v dolžini, kot je minimalno določena, razen določila za starejše delavce, za katere se upošteva 7. točka 36. člena kolektivne pogodbe za dejavnost zdravstva in socialnega varstva.

Prav tako so osebni asistenti, strokovni vodje in usklajevalci osebne asistencije upravičeni do regresa za letni dopust, in sicer v višini minimalne plače.

Če ima delavec v pogodbi o zaposlitvi delovni čas razporejen na 5 dni na teden, lahko v obdobju koriščenja strnjjenih dveh tednov letnega dopusta izrabi največ 10 dni letnega dopusta.

K 30. členu:

Določba opredeljuje pravico delavca, da je najmanj enkrat na mesec prost soboto in nedeljo skupaj.

Prav tako določba ureja razporeditev delovnega časa na z zakonom dela prost dan s pravico do nadomestila, razen:

- v primeru, če iz opredelitve tedenskega delovnega časa v pogodbi o zaposlitvi izrecno izhaja, da delavec na posamezen dan v tednu po pogodbi o zaposlitvi nima delovne obveznosti in je na ta dan z zakonom določen dela prost dan,
- če iz razporeditve delovnega časa, ki po svoji naravi temelji na vnaprej predvidljivem in sistemsko jasnem vzorcu razporejanja delavca na delo, tako da se da vnaprej določiti dneve, na katere ima delavec delovno obveznost, izhaja, da delavec na dan z zakonom določen dela prost dan ne bi imel delovne obveznosti.

Osebni asistenti, strokovni vodje in usklajevalci osebne asistencije so upravičeni do odpravnine ob upokojitvi, in sicer pod pogoji, določenimi s kolektivno pogodbo za dejavnost zdravstva in socialnega varstva, kot velja za delodajalce in pri njih zaposlene javne uslužbenke, za katere velja zakon, ki ureja skupne temelje sistema plač v javnem sektorju.

Določba ureja tudi pravico do solidarnostne pomoči ob nastanku težje invalidnosti, daljše bolezni in v primeru požara ter elementarnih nesreč, ki prizadenejo delavca pod pogoji iz 101. člena kolektivne pogodbe za dejavnost zdravstva in socialnega varstva.

Preostale pravice iz delovnega razmerja pa pripadajo pod pogoji in v višini, določeni z zakonom, ki ureja delovna razmerja.

K 31. členu:

Člen določa usposabljanje osebnih asistentov, strokovnih vodij in usklajevalcev osebne asistence. Osebni asistenti, strokovni vodje in usklajevalci osebne asistence morajo opraviti usposabljanje, preden začnejo prvič izvajati osebno asistenco.

Usposabljanja strokovnih vodij in usklajevalcev osebne asistence izvaja Inštitut Republike Slovenije za socialno varstvo v sodelovanju s strokovnjaki, ki imajo specifična znanja o potrebah oseb s posamezno vrsto invalidnosti.

Usposabljanja osebnih asistentov, ki opravljajo delo pri uporabnikih izvajalca osebne asistence, izvajajo izvajalci osebne asistence s pomočjo usposobljenih strokovnih vodij in usklajevalcev osebne asistence izvajalca osebne asistence. S tem se zagotovi enotno delo pri izvajanju storitev osebne asistence in prenos znanja med zaposlenimi pri izvajalcu osebne asistence. Praktični del usposabljanja za osebne asistente poteka pri uporabniku in je voden s strani izvajalca osebne asistence v sodelovanju z uporabnikom oziroma zakonitim zastopnikom. Na tak način uporabnik sam izobrazila osebne asistenta in pojasni, na kakšen način želi, da se storitve osebne asistence pri njem izvajajo.

Oseba, ki uspešno konča usposabljanje za osebne asistente, strokovne vodje, usklajevalce osebne asistence, pridobi potrdilo o uspešno končanem usposabljanju, ki ga izda izvajalec usposabljanja.

Osebni asistenti, strokovni vodje, usklajevalci osebne asistence se morajo vsaj en delovni dan v koledarskem letu dodatno usposabljati za opravljanje osebne asistence. Dodatna usposabljanja so potrebna za nadgradnjo znanja in zagotavljanje strokovnosti izvedbe storitev osebne asistence.

Vsebino usposabljanja osebnih asistentov, strokovnih vodij, usklajevalcev osebne asistence bo določil minister.

K 32. členu:

Določa se usposabljanje uporabnikov in njihovih zakonitih zastopnikov. Uporabniki in njihovi zakoniti zastopniki so dolžni opraviti usposabljanje pred prvim koriščenjem storitev osebne asistence oziroma najpozneje v dveh mesecih od začetka izvajanja osebne asistence. Usposabljanje s področja osebne asistence je za uporabnika osebne asistence in njegovega zakonitega zastopnika pomembno tudi z vidika poznavanja svojih pravic in pristojnosti v odnosu do osebnih asistentov.

Usposabljanja za uporabnike in zakonite zastopnike izvajajo izvajalci osebne asistence, ki po končanem usposabljanju izdajo potrdilo.

Če uporabnik ali njegov zakoniti zastopnik zavrne usposabljanje ali ga brez upravičenega razloga ne opravi, izvajalec osebne asistence zavrne izvajanje osebne asistence pri tem uporabniku.

Uporabnik in zakoniti zastopnik se morata dodatno usposabljati vsaj šest ur v koledarskem letu, vsebino usposabljanja in pogoje za njegovo izvajanje pa določi minister.

K 33. členu:

Določa se usposabljanje koordinatorjev invalidskega varstva, ki ga organizira Skupnost centrov za socialno delo Slovenije, financira pa se iz proračuna Republike Slovenije. Če koordinator ni opravil usposabljanja pred začetkom izvajanja nalog, ga mora opraviti najkasneje v roku enega leta od sklenitve pogodbe o zaposlitvi.

Osnovno usposabljanje za koordinatorje invalidskega varstva mora obsegati vsaj 12 ur. Po uspešno zaključenem usposabljanju pridobijo potrdilo. Poleg osnovnega usposabljanja pa se morajo koordinatorji invalidskega varstva vsako leto še dodatno usposablјati, in sicer v obsegu vsaj šestih ur. Dodatna usposablјanja morajo naslavlјati področje osebne asistence in invalidskega varstva.

K 34. členu:

O pridobitvi pravice do osebne asistence bo odločal krajevno pristojen center za socialno delo, na podlagi vloge vlagatelja. Vlagatelj, ki še ne bo imel 18 let, bo lahko vlogo vložil največ štiri mesece pred dopolnjenim 18. letom.

Vloga, poleg sestavin, ki so obvezne po zakonu, ki ureja splošni upravni postopek, vsebuje še:

1. EMŠO vlagatelja;
2. podatek o stopnji in vrsti invalidnosti ali okoliščini, da je uveden postopek za pridobitev statusa invalida v skladu s 7. členom tega zakona;
3. opis potreb po storitvah osebne asistence iz 9. člena zakona;
4. podatke glede aktivnosti iz 8. člena zakona;
5. podatek o zadnji priznani pravici in višini dodatka za pomoč in postrežbo ali drugih denarnih prejemkov, ki jih vlagatelj prejema iz naslova potrebe po tuji negi in pomoči in podpisano izjavo o obvezi sofinanciranja osebne asistence izbranemu izvajalcu osebne asistence v skladu z drugim odstavkom 45. člena tega zakona;
6. podatek o vključenosti v programe ali storitve iz 11. člena tega zakona s številom ur.

Obstoj okoliščin vlagatelj dokazuje predvsem z dokumentacijo o vrsti in stopnji invalidnosti, zdravstveno dokumentacijo, ki dokazuje dolgotrajno telesno, duševno, intelektualno ali senzorično okvaro, dokumentacijo o uporabi medicinsko-tehničnih pripomočkov, dokumentacijo, iz katere je razvidna vlagateljeva potreba po osebni asistenci, ki jih skupaj z drugimi dokazili priloži k vlogi oziroma se predložijo organom med postopkom.

Kadar gre za osebo iz drugega odstavka 7. člena in le-ta pridobi odločitev glede pravice do invalidnosti ali telesne okvare, pa je dolžna poleg prej naštetih sestavin vloge navesti tudi podatek o t. i. začasni odločbi.

Pri odločanju o pravici do osebne asistence se upoštevajo okoliščine in dejansko stanje, ki obstajajo na dan vložitve vloge, razen če zakon ne določa drugače.

K 35. členu:

Določba opredeljuje postopek za uveljavljanje pravice do osebne asistence. Pristojni center za socialno delo vlogo najprej pregleda in preveri izpolnjevanje pogojev za dodelitev pravice do osebne asistence. Če ugotovi, da vlagatelj ne izpolnjuje pogojev, zavrne pravico do osebne asistence. V nasprotnem primeru je vlogo (v petih dneh od prejema popolne vloge) dolžan odstopiti izvedenskemu organu, kjer dvočlanska komisija poda mnenje o obsegu ur in vrsti storitev osebne asistence.

K 36. členu:

Določba natančneje opredeljuje komisijo kot izvedenski organ Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije in jo sestavlјata strokovnjak, ki ima najmanj štiri leta strokovnih in praktičnih izkušenj s področja invalidskega ali socialnega varstva, ter izvedenec medicinske stroke. Določba opredeljuje, da se stroški komisije in oseb s strokovnim znanjem s področja posamezne vrste invalidnosti financirajo iz proračuna Republike Slovenije.

Merila za ocenjevanje potreb po storitvah osebne asistence, na podlagi katerih je oblikovan standardizirani ocenjevalni obrazec, so potrebe vlagatelja po storitvah osebne asistence iz 9. člena tega

zakona in obseg vlagateljeve aktivnosti iz 8. člena tega zakona ter obstoj njegove morebitne življenjske ogroženosti. Ocenjevalni obrazec in mnenje določi minister.

K 37. členu:

Komisija poda mnenje o obsegu ur na teden in vsebini osebne asistence ob uporabi ocenjevalnega obrazca. Pred podajo mnenja član komisije na domu uporabnika opravi osebni razgovor, pri katerem pa izvajalec osebne asistence ni navzoč. Po potrebi lahko komisija pri osebnem razgovoru z uporabnikom vključi tudi osebo s strokovnim znanjem s področja posamezne vrste invalidnosti, ki je predmet ocene, pri čemer listo takšnih oseb določi minister.

Če je vlagatelj vključen v storitve vodenja, varstva in zaposlitve pod posebnimi pogoji oziroma v primeru, da ima pravico do drugih podpor pri zaposlovanju in socialnem vključevanju, ki so financirane iz javnih virov in so urejene v predpisih s področja socialnega varstva in zaposlovanja invalidov oziroma vključenosti v izvajanje vzgojno-izobraževalnih programov v skladu s predpisi, ki urejajo šolsko zakonodajo, mnenje vsebuje tudi obseg osebne asistence, ko je uporabnik v storitve vključen, z navedbo obsega ur na teden, ki jih uporabnik potrebuje, ko storitev iz tretjega odstavka 11. člena tega zakona ni na voljo.

Dejstvo, da je vlagatelj življenjsko ogrožen, mora izhajati iz mnenja tako, da je nedvoumno razvidno, da je obvezna nujna prisotnost osebnega asistenta.

Pri določitvi ur osebne asistence se upošteva, da ima uporabnik v kombinaciji s podporno tehnologijo, prilagoditvami življenjskega in delovnega okolja in načrtovanjem fizičnega okolja brez grajenih ovir ter glede na njegovo socialno mrežo, enake možnosti izbire, kot jih imajo drugi državljani.

Če uporabnik biva v institucionalnem varstvu, bolnišnici ali rehabilitacijskem centru komisija opravi razgovor na naslovu, kjer se uporabnik v času podaje mnenja nahaja. Po vrnitvi v domače okolje se bo uvedel postopek ponovne ocene upravičenosti, najkasneje v roku enega meseca po vrnitvi uporabnika v domače okolje.

K 38. členu:

Člen opredeljuje odločbo o pravici do osebne asistence. Na podlagi mnenja komisije pristojni center za socialno delo izda odločbo o pravici do osebne asistence, v kateri določi obseg in vrsto storitev osebne asistence. Odločba o pravici do osebne asistence vsebuje:

1. ime in priimek uporabnika;
2. število ur osebne asistence na teden, ki so uporabniku priznane na podlagi mnenja komisije;
3. sklope storitev osebne asistence;
4. navedbo o obvezni nujni prisotnosti osebnega asistenta iz drugega odstavka 9. člena tega zakona v primerih življenjske ogroženosti uporabnika;
5. obseg in vrsta storitev osebne asistence iz tretjega odstavka 11. člena tega zakona za čas, ko je uporabnik v storitve vključen in za čas, ko storitev iz tretjega odstavka 11. člena tega zakona ni na voljo;
6. navedbo časovne omejitve pravice do osebne asistence v primerih odločanja na podlagi drugega odstavka 7. člena in šestega odstavka 37. člena tega zakona;
7. vrsta in višina denarnih prejemkov zaradi potrebe po tuji negi in pomoči;
8. navedbo ponovne ocene upravičenosti do osebne asistence v skladu z drugim odstavkom 10. člena tega zakona.

K odločbi se priloži tudi vrednotnica. Njeno vsebino določi minister. Vrednotnica je dokazilo o priznani pravici do osebne asistence.

Kadar se o pravici do osebne asistence zaradi spremembe, ki lahko vpliva na upravičenost do osebne asistence, odloča ponovno, postane izvršljiva s prvim dnevom naslednjega meseca od dneva izdaje te odločbe. Z izrekom odločbe koordinator invalidskega varstva obvesti uporabnikovega izvajalca osebne asistence.

Kadar gre za uporabnika, pri katerem je podana katera koli storitev iz prvega odstavka 11. člena (celodnevno institucionalno varstvo v skladu s predpisi, ki urejajo področje socialnega, zdravstvenega varstva ter vzgoje in izobraževanja, dolgotrajna bolnišnična obravnava v skladu s predpisi, ki urejajo področje zdravstvenega varstva, pravica do celodnevne dolgotrajne oskrbe v instituciji, pravica do dnevne dolgotrajne oskrbe pri izvajalcu dolgotrajne oskrbe, pravica do dolgotrajne oskrbe na domu, pravica do oskrbovalca družinskega člana in pravica do denarnega prejemka v skladu z zakonom, ki ureja dolgotrajno oskrbo, storitev socialnega vključevanja prebivanja s podporo v skladu z zakonom, ki ureja socialno vključevanje invalidov in prestajanje zaporne kazni) in so podane okoliščine, ki upravičujejo pravico do osebne asistence, se mu pravica prizna, vendar s prvim naslednjim dnevom, ko preneha pravica ali dolžnost do naštetih storitev.

Pritožba zoper odločbo ne zadrži izvršitve pravice do osebne asistence.

K 39. členu:

O pritožbi zoper odločbo odloča ministrstvo. V pritožbenem postopku lahko ministrstvo pridobi tudi novo mnenje komisije. Odločba, izdana v pritožbenem postopku, postane izvršljiva s prvim dnevom naslednjega meseca od dneva izdaje te odločbe.

Ne glede na določbe zakona, ki ureja splošni upravni postopek, se v pritožbenem postopku lahko odloči, da vlagatelju pripada drugačen (večji ali manjši) obseg ur in drugačna opredelitev vrst storitev osebne asistence oziroma da do storitev osebne asistence ni upravičen.

K 40. členu:

Določa se ponovna ocena upravičenosti do osebne asistence, kjer se preverja ustreznost obsega ur in vrst storitev osebne asistence, priznanih z odločbo o pravici do osebne asistence.

Ponovna ocena upravičenosti do osebne asistence vseh uporabnikov se izvede vsakih pet let po uradni dolžnosti, ki zajema ugotavljanje njegovih potreb po storitvah osebne asistence, v povezavi z zdravstvenim stanjem na podlagi zdravstvene dokumentacije, njegove aktivnosti in spremembe socialnih okoliščin.

Upravičencu, ki je pravico pridobil, preden je dosegel zgornjo starostno mejo, določeno za pridobitev starostne pokojnine v skladu z zakonom, ki ureja pokojninsko in invalidsko zavarovanje, in ne gre za osebo iz drugega odstavka 7. člena tega zakona, se po uradni dolžnosti v roku treh mesecev po izpolnitvi teh pogojev izvede postopek ponovne ocene upravičenosti do osebne asistence, ki se ponavlja na dve leti, dokler pravica traja.

Center za socialno delo lahko kadarkoli uvede postopek ponovne ocene upravičenosti do osebne asistence, če ugotovi spremenjene potrebe uporabnika po vrstah in obsegu ur storitev osebne asistence, če obstaja sum, da uporabnik ne potrebuje osebne asistence, ali če obstajajo druge okoliščine, ki utemeljujejo ponovno oceno.

Ponovna ocena se izvede v skladu s postopkom, določenim za postopek uveljavljanja pravice do osebne asistence, na podlagi zdravstvene dokumentacije, pri čemer se upošteva zdravstvena dokumentacija, na podlagi katere je pridobil pravico do osebne asistence z vključno vso pozneje nastalo dokumentacijo. Če gre za ponovno oceno na podlagi vloge vlagatelja zaradi spremembe njegovega zdravstvenega

stanja, aktivnosti ali socialnih okoliščin, se ob vlogi priloži zdravstvena dokumentacija in dokumentacija o nastanku takšnih sprememb.

Z odločbo, ki bo izdana po ponovni oceni, se uporabniku lahko prizna drugačen obseg ur, drugačna opredelitev vrst storitev osebne asistence, ali se ugotovi, da do storitev osebne asistence ni več upravičen. Kadar se uporabniku prizna manjši obseg ur ali da do storitev osebne asistence ni več upravičen, mora mnenje komisije vsebovati obrazložene razloge, ki narekujejo zmanjšanje ur oziroma ki so bili ključni za odvzem pravice.

Odločba, izdana v postopku ponovne ocene, postane izvršljiva s prvim dnevom naslednjega meseca od dneva izdaje te odločbe.

K 41. členu:

Člen določa, kdo je koordinator invalidskega varstva in kakšne so njegove naloge. Med naloge koordinatorja spada seznanjanje invalidov z informacijami o njihovih pravicah in obveznostih na podlagi predpisov s področja invalidskega in socialnega varstva ter povezovanje z drugimi deležniki. V okviru te naloge so koordinatorji invalidskega varstva prvi kontakt z osebami, ki potrebujejo pomoč in jih na ta način seznanijo z obstoječimi pravicami, ki jih lahko posamezniki uveljavljajo. Nadalje vodijo postopke uveljavljanja pravice do osebne asistence, pravice do komunikacijskega dodatka, kjer pomagajo osebam pri izpolnitvi vloge, uveljavljanju same pravice ter izbiri izvajalca osebne asistence in pripravi izvedbenega načrta za izvajanje storitev osebne asistence.

Koordinator tudi preverja, usklajuje in spremlja izvajanje osebne asistence pri uporabniku ali izvajalcu osebne asistence ob vsakokratnem sumu zlorabe instituta osebne asistence ali po potrebi ter nudi pomoč v postopkih zamenjave izvajalca osebne asistence. Torej je zadolžen za spremljanje ustreznosti izvajanja pravic pri dejanskem uresničevanju le teh.

Prav tako je koordinator dolžan vsaj enkrat letno ali po potrebi spremljati izvajanje osebne asistence pri uporabniku doma in po potrebi pri izbranem izvajalcu osebne asistence. Na podlagi tega koordinator poroča ministrstvu o izvajanju osebne asistence, ki jo usklajuje.

V primerih odstopa izvajalca osebne asistence od izvedbenega načrta pri posameznem uporabniku osebne asistence koordinator poda mnenje ali se z odstopom strinja in kakšne so lahko posledice odstopa za uporabnika. Prav tako izvaja druge naloge na področju invalidskega varstva.

K 42. členu:

Člen opredeljuje pogoje, ki jih mora izpolnjevati koordinator. Poleg pogojev, določenih v zakonu, ki ureja socialno varstvo, za strokovnega delavca, mora imeti opravljeno usposabljanje za koordinatorje, in ne sme biti pravnomočno obsojen zaradi kaznivega dejanja zoper življenje in telo, spolno nedotakljivost, premoženje ter zoper človekove pravice in svoboščine, iz evidence pravnomočnih sodb oziroma sklepov o prekrških za fizične osebe pa ne izhaja, da je storil diskriminatorno dejanje zaradi invalidnosti.

K 43. členu:

Naloga koordinatorja je tudi preverjanje izvajanj osebne asistence pri uporabniku. Praviloma preverja vsaj enkrat na leto lahko pa tudi po potrebi.

Za namen nemotenega izvajanja osebne asistence je uporabnik dolžan koordinatorju kot tudi izvajalcu osebne asistence sporočiti vsa dejstva, okoliščine in vse spremembe v povezavi z zdravstvenim stanjem, aktivnostjo in spremembo socialnih okoliščin, ki lahko vplivajo na upravičenost do osebne asistence, obseg ali obdobje prejemanja. V primeru, da sprememba vpliva na širši ali ožji obseg izvajanja osebne asistence, je treba izvesti postopek ponovne ocene.

K 44. členu:

Člen opredeljuje določitev cene ure storitve osebne asistence, in sicer se ta določi na podlagi metodologije tako, da pokrije v zakonu in pravilniku, ki ureja osebno asistenco, opredeljene upravičene stroške, povezane z delom osebnih asistentov, ter upravičene stroške, povezane z organizacijo in izvajanjem osebne asistence.

Metodologijo za izračun cene ure storitve osebne asistence predpiše minister.

Nadalje je določeno, da se sredstva za financiranje storitev osebne asistence in sredstva za komunikacijski dodatek zagotovijo v proračunu Republike Slovenije.

Določba prav tako opredeljuje, da sredstva za izplačilo odpravnin delavcem ob prenehanju statusa izvajalca osebne asistence in solidarnostne pomoči po tem zakonu zagotovi Republika Slovenija na podlagi posebnega zahtevka. Postopek glede izplačila teh zahtevkov predpiše minister.

K 45. členu:

Člen določa način financiranja storitev osebne asistence iz proračuna ter sofinanciranje storitev osebne asistence s strani uporabnikov. Uporabnik, ki je upravičen do prejemanja dodatka za pomoč in postrežbo oziroma do drugih denarnih prejemkov zaradi potrebe po tuji negi in pomoči in ima priznanih najmanj 30 ur storitev osebne asistence na teden, sofinancira osebno asistenco pri izbranem izvajalcu osebne asistence sorazmerno glede na celoten obseg priznanih ur osebne asistence. Uporabnik, ki ima priznanih 168 ur storitev osebne asistence na teden, prispeva celoten znesek tega prejemka, uporabnik s priznanimi manj kot 168 urami pa sorazmerni delež glede na število priznanih ur. Znesek sofinanciranja se zaokroži na dve decimalni mesti. V primeru, da je bilo za takšnega uporabnika v koledarskem mesecu opravljenih 30 ali manj ur storitev osebne asistence, za tak koledarski mesec ne sofinancira osebne asistence.

Uporabnik, ki prejema komunikacijski dodatek v obliki denarnega nadomestila, in prejema tudi dodatek za pomoč in postrežbo oziroma drug denarni prejemek zaradi potrebe po tuji negi in pomoči, se mu denarno nadomestilo izplačuje kot razlika med dodatkom oziroma drugim denarnim prejemkom ter celotnim denarnim nadomestilom, do katerega je upravičen.

Sredstva za izvajanje storitev osebne asistence in sredstva za komunikacijski dodatek se izplačujejo mesečno.

Izvajalec osebne asistence je dolžan najprej porabiti sredstva, ki jih uporabnik nameni za sofinanciranje izvajanja storitev osebne asistence, nato je dolžan porabiti sredstva iz drugih javnih virov, ki se bodo porabljala za izvajanje osebne asistence, šele nato lahko porablja proračunska sredstva, neposredno namenjena izvajanju osebne asistence po tem zakonu, skladno s pogodbo. Pod druga javna sredstva spadajo refundacije nadomestila plače, subvencije Zavoda Republike Slovenije za zaposlovanje za zaposlitev, spodbude za zaposlovanje Zavoda Republike Slovenije za zaposlovanje, spodbude za zaposlovanje invalidov v skladu z zakonom, ki ureja področje zaposlitvene rehabilitacije in zaposlovanja invalidov in podobno.

Dvojno uveljavljanje stroškov in izdatkov, ki so povrnjeni iz drugega javnega vira, ni dovoljeno.

Dolžnost izvajalec osebne asistence je v namenski in gospodarni rabi sredstev za izvajanje storitev osebne asistence. Če izvajalec osebne asistence proračunskih sredstev glede na dokazljivo izkazane odhodke za izvajanje osebne asistence za posamezno leto ne porabi ali jih porabi kot neupravičena, mora neporabljena oziroma neupravičeno porabljena sredstva vrniti v proračun Republike Slovenije. Če takšnih sredstev ne vrne, ministrstvo do porabe že prejetih sredstev zaustavi financiranje storitev

osebne asistence. Izvajalec mora tudi v takem obdobju za uporabnike izvajati osebno asistenco v skladu s sklenjenimi izvedbenimi načrti.

Natančnejši potek ravnanj glede mesečnih zahtevkov za izplačila predpiše minister.

K 46. členu:

Pravno podlaga za zbiranje, shranjevanje, posredovanje in uporabo podatkov, vsebovanih v zbirkah podatkov, ki so potrebni za izvajanje osebne asistence, predstavlja zakon, ki ureja varstvo osebnih podatkov.

Zakon tudi dopušča, da se za namen razvoja in izvajanja osebne asistence, podatki, ki so potrebni za načrtovanje vrste in obsega storitev osebne asistence in spremljanja doseganja kazalnikov uspešnosti, obdelujejo le v anonimizirani obliki.

K 47. členu:

Ministrstvo vodi register izvajalcev osebne asistence za potrebe razvoja in izvajanja osebne asistence. Opredeljujejo se osnovni podatki registra izvajalcev osebne asistence, ki so javni.

K 48. členu:

Centralna zbirka podatkov je namenjena za potrebe odločanja o pravici do osebne asistence, načrtovanje politike, spremljanja stanja, nadzor ter za znanstvenoraziskovalne in statistične namene. Ministrstvo in centri za socialno delo so skupni upravljavci zbirke podatkov. Določa se rok hrambe podatkov te zbirke.

K 49. členu:

Informatizirana zbirka podatkov za izvajanje in nadzor je namenjena za potrebe izvajanja nadzora nad izvajanjem storitev osebne asistence, porabo javnih sredstev in spremljanja kadrovske strukture izvajalcev. Informatizirano zbirko podatkov za izvajanje in nadzor vzpostavi ministrstvo, katere skupna upravljavca sta ministrstvo in posamezni izvajalec osebne asistence. Določa se rok hrambe podatkov te zbirke.

K 50. členu:

Ureja se način pridobivanja podatkov za centralno zbirko podatkov.

Tretji odstavek določa od katerih organov in katere podatke lahko centri za socialno delo in ministrstvo, Četrty odstavek pa vsebuje določbo o povezljivosti centralne zbirke podatkov s Centralnim registrom prebivalstva.

K 51. členu:

Ureja se način pridobivanja podatkov za informatizirano zbirko podatkov za izvajanje in nadzor in povezovanje te zbirke s centralno zbirko podatkov

K 52. členu:

V primeru spremljanja izvajana storitev osebne asistence s strani centrov za socialno delo se točno določeni podatki iz informatizirane zbirke podatkov za izvajanje in nadzor lahko posredujejo pristojnemu centru za socialno delo.

K 53. členu:

Določba opredeljuje možne nadzore nad izvajanjem določb tega zakona in predpisov, izdanih na njegovi podlagi. Tako bo inšpekcijski nadzor nad zakonom in podzakonskimi akti izvajala socialna inšpekcija, nad pravnimi razmerji in podlagami za opravljanje dela pa inšpekcija za nadzor delovnih razmerij, v okviru svojih pristojnosti pa tudi drugi organi, ki morajo v primeru kršitev obvestiti ministrstvo. Slednje bo izvajalo nadzor nad izvajanjem pogodbe z izvajalci. Koordinatorji invalidskega varstva bodo spremljali

izvajanje izvedbenega načrta, ki bo potekalo kot redno ali izredno. Do izrednega spremljanja bo šlo v primeru, ko bodo obstajale okoliščine, ki bodo vzbudile dvom v pravilnost njegovega izvajanja. Z ugotovljenimi nepravilnostmi bo center za socialno delo s poročilom seznanil ministrstvo.

K 54. členu:

Socialna inšpekcija izvaja nadzor nad izvajalci osebne asistence, ki so vpisani v register izvajalcev osebne asistence, in osebnimi asistenti na delovnem mestu ter uporabniki oziroma njihovimi zakonitimi zastopniki na domu uporabnika.

V postopku nadzora zlasti preverja izpolnjevanja določb iz tega zakona, skladnost izvedbenih načrtov s tem zakonom in podzakonskimi akti, skladnost izvajanja storitev osebne asistence z izvedbenim načrtom.

V primeru ugotovljenih nepravilnosti inšpektor izvaja ukrepe, kot jih določata zakon, ki ureja socialno varstvo, ter zakon, ki ureja inšpekcijski nadzor, in v prekrškovnem postopku izreka sankcije v skladu z določbami tega zakona.

Če bodo pri uporabniku ugotovljene ponavljajoče se kršitve, bo socialna inšpekcija lahko trajno ali začasno odvzela pravico do osebne asistence.

K 55. členu:

Ministrstvo je zadolženo za izvajanje nadzora nad poslovanja izvajalcev osebne asistence, in sicer nad:

- pravilnostjo izstavljenih računov za opravljene storitve osebne asistence,
- namensko porabo proračunskih sredstev v skladu s predpisi s področja osebne asistence,
- porabo proračunskih sredstev v skladu s predpisi, ki urejajo javne finance.

V primeru ugotovljenih neskladij ministrstvo lahko zahteva:

- popravek izstavljenega računa za opravljene storitve osebne asistence,
- odpravo nepravilnosti v zvezi z izpolnjevanjem pogojev za izvajanje osebne asistence v skladu s predpisi s področja osebne asistence,
- vračilo neupravičeno pridobljenih sredstev z zakonitimi zamudnimi obrestmi,
- vračilo neporabljenih sredstev z zakonitimi zamudnimi obrestmi,
- vračilo nenamensko porabljenih sredstev z zakonitimi zamudnimi obrestmi.

K 56. členu:

Določajo se globe za prekrške uporabnika ali njegovega zakonitega zastopnika.

K 57. členu:

Določajo se globe za prekrške pravnih oseb, odgovornih oseb pravne osebe in osebnih asistentov.

K 58. členu:

Določba omogoča, da se za prekrške iz tega zakona, sme izreči globa v hitrem postopku tudi v znesku, ki je višji od najnižje predpisane globe. To pomeni, da se storilec prekrška lahko strožje kaznuje glede na težo storjenega dejanja.

K 59. členu:

Opredeljuje se prehodno obdobje za vključitev v informacijski sistem in vnos urnikov v informacijski sistem, tako da se omogoča vključitev v informacijski sistem v roku enega meseca od začetka uporabe tega zakona, vnos urnikov v informacijski sistem pa najkasneje v roku šestih mesecev od začetka uporabe zakona.

K 60. členu:

Določa se prehodno obdobje potrjevanja opravljenih ur storitev osebne asistence pri uporabniku, in sicer najpozneje v enem mesecu od uporabe tega zakona.

K 61. členu:

Določa se prehodno obdobje za izdajo odločb uporabnikom storitev iz 11. člena tega zakona, tako da se v roku šest mesecev od začetka uporabe tega zakona po uradni dolžnosti izda nova odločba o pravici do osebne asistence z upoštevanjem 5. točke drugega odstavka 38. člena tega zakona.

Pri izdaji odločbe se bo upoštevala veljavna odločba o priznani pravici do osebne asistence, veljavni dogovor o vključitvi v druge storitve, navedene v tretjem odstavku 11. člena tega zakona, ter določbo glede odštevanja ur osebne asistence v skladu z določbo tretjega odstavka 9. člena Zakona o osebni asistenci (Uradni list RS, št. 10/17, 31/18 in 172/21).

K 62. členu:

Določa se prehodno obdobje za upoštevanje omejitve števila osebnih asistentov družinskih članov, tako da se ne glede na omejitve iz tega zakona, storitev osebne asistence zagotavlja po največ dveh družinskih članih, vendar ne dlje kot šest mesecev od začetka uporabe tega zakona.

K 63. členu:

Določa se prehodno obdobje za spremembo izvedbenih načrtov, tako da se obstoječi izvedbeni načrti uporabljajo do izdaje nove odločbe, spremembe, ki vpliva na izvajanje osebne asistence, oziroma najdlje šest mesecev od uveljavitve tega zakona.

K 64. členu:

Pogoj pridobljenega statusa iz drugega odstavka 12. člena tega zakona ne velja za izvajalce osebne asistence, ki so na dan uveljavitve tega zakona že vpisani v register izvajalcev osebne asistence.

K 65. členu:

Namen tega člena je določiti, kako se bo opravila ponovna ocena upravičenosti do osebne asistence za uporabnike, ki so pravico pridobili že po dosedanjem Zakonu o osebni asistenci.

V prvem odstavku je določeno, da mora komisija, kadar uporabniku po ponovni oceni prizna manjši obseg ur osebne asistence ali je pri uporabniku ugotovljena drugačna opredelitev vrst storitev osebne asistence oz. se ugotovi, da ta do osebne asistence ni več upravičen, jasno obrazložiti razloge za takšno odločitev. Pri tem mora komisija upoštevati pogoje, ki so veljali v času, ko je uporabnik prvotno pridobil pravico, ter uporabiti enake podlage (mnenje in standardizirani ocenjevalni obrazec), kot so veljale takrat.

Drugi odstavek določa, da bodo vse ponovne ocene za obstoječe uporabnike izvedene postopoma in po uradni dolžnosti, torej uporabnikom ne bo treba sami vlagati novih vlog. Postopke bo vodil center za socialno delo, in sicer tako, da bodo najprej ocenjeni tisti uporabniki, ki imajo najdlje priznana pravico do osebne asistence. Vse ponovne ocene morajo biti zaključene najpozneje do konca leta 2030.

K 66. členu:

Določa se, da se postopki, ki so se začeli pred uveljavitvijo tega zakona, končajo v skladu z dosedanjimi predpisi.

K 67. členu:

Člen ureja prenos dejavnosti, kadra in premoženja iz Inštituta Republike Slovenije za socialno varstvo na Zavod za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije. Člen ureja tudi, na kakšen način ZPIZ in Inštitut uskladiata svoja kadrovska načrta

K 68. členu:

Določa se t. i. varovana osnovna plača, in sicer za strokovne vodje in usklajevalce osebne asistence, ki bi zaradi osnovnih plač, določenih s tem zakonom, imeli nižjo osnovno plačo, kot izhaja iz veljavne pogodbe o zaposlitvi.

K 69. členu:

Določa rok za ustanovitev posvetovalnega telesa in sprejem pravil o delu posvetovalnega telesa.

K 70. členu:

Člen določa roke za sprejem podzakonskih aktov in spremembo Uredbe pristojnosti organov v sestavi ministrstev z namenom, da se doda prisojnost inšpekcijskega nadzora v zvezi z zakonom in podzakonskimi akti, ki urejajo osebno asistenco.

K 71. členu:

Člen določa predpise, katerim veljavnost preneha oz. se določene določbe uporabljajo tudi začetku uporabe tega zakona.

K 72. členu:

Člen določa začetek veljavnosti in začetek uporabe zakona.